

अनुसूची- २

(दफा ४ तथा अनसूची-१ को भाग-१ सँग सम्बन्धित)

गोदावरी नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

वर्ष : ६ (गोदावरी)

संख्या : ६६

मिति : २०७९/०४/०५

भाग-१

गोदावरी नगरपालिका

कार्यपालिका बैठकबाट पारित मिति : २०७९/०४/०३

प्रमाणीकरण मिति : २०७९/०४/०४

भौतिक योजना र भवननिर्माण मापदण्ड - २०७९

प्रस्तावना: गोदावरी नगरपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि ऐन (नियमित गर्ने), २०७९ को दफा ४ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी गोदावरी नगरपालिकाको लागि सहरीकरण, भू-उपयोग परिवर्तन र व्यक्तिगत भवन निर्माणलाई नियोजित र नियमन गर्ने उद्देश्यले यो योजना र भवन निर्माण मापदण्ड प्रस्ताव गरिएको हो । गोदावरी नगरपालिकालाई सुदूरपश्चिम प्रदेश राजधानी सहरको रूपमा तोकिएको छ । यस मापदण्डको कार्यन्वयनले नगरपालिकाको योजनाबद्ध भौतिक विकास, सामाजिक आर्थिक आधुनिकरण र सार्वकृतिक तथा पर्यावरणको संरक्षण र सुनिश्चित गरी दिगो विकास तर्फ अग्रसर हुनेछ । सुरक्षित शहर र उत्थानशिल समुदायहरूको निर्माणलाई सुनिश्चित गर्नेछ । अन्तमा यस मापदण्डले पूर्वाधार विकास सेवा क्षेत्रमा निजि लगानिलाई पनि आकर्षित गर्ने उद्देश्य राखेको छ । नेपाल सरकारको शहरी विकास मन्त्रालयले तयार गरेको भवन नमुना मापदण्ड २०७९, शहरी योजना सम्बन्धी आधारभूत मापदण्ड २०७९, बस्ति विकास, शहरी योजना भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभूत निर्माण मापदण्ड २०७२ र संघिय मामिला तथा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको भवननिर्माण सम्बन्धी आधारभूत मार्गदर्शन २०७२ का साथै भारतका विभिन्न शहरहरूले कार्यन्वयन गरिराखेका मापदण्डहरू (नमुना भवन मापदण्ड २०१६, गुवाहटी महानगरको मस्यौदा भवन मापदण्ड २०१३, मेघालय भवन मापदण्ड २०११, सिक्किम भवन निर्माण मापदण्ड १९९१, जम्मु र कास्मीर भवन मापदण्ड र भवनआचार संहिता २०२०)को अध्ययन र विस्लेशण गरी यस मापदण्ड तयार गरिएको छ । साथै नगरपालिकाको थुप्रै पटक स्थलगत भ्रमण

गरि कार्यशाला गोष्ठिहरु मार्फत नगरपालिका, वडाका जनसमुदाय तथा विभिन्न निकाय र निजि क्षेत्रमाकाम गर्ने पदाधिकारीहरुसँग परामर्श गरिएको थियो । प्रचलित भवन मापदण्डको कार्यन्वयनगर्दा देखिएका कमिकमजोरी र व्यवहारीक समस्याको पनि आलोचनात्मक विश्लेशण गरिएको छ । परामर्शका क्रममा आएका टिप्पणीहरु तथा सुभावहरुलाई पनि समेटिएको छ । मापदण्डको कार्यन्वयन नगरपालिकाको दृढ प्रयास, सम्बन्धीत सरकारी निकायहरुको सहयोग र समन्वय, राजनैतिक वर्गको दुरदर्शिता तथा नागरीक समाज, निजी क्षेत्र एवं नागरिकहरुको जिम्मेवारी पूर्ण सहभागितामा निर्भर रहने हुदाँ सबैको सहयोगको अपेक्षा गरिएको छ ।

परिच्छेद १. प्रारम्भिक

१.१ शीर्षक, प्रारम्भ र आवेदन

यो मापदण्डको नामगोदावरी नगरपालिका भौतिक योजना र भवन मापदण्ड २०७८ रहनेछ । आधिकारिक राजपत्रमा अन्तिम प्रकाशन भएको मिति देखि लागू हुनेछ । प्रयोग, जग्गाप्रयोग, कभरेज, सेटब्याक वाखुला ठाउँ, उचाइ, कथाहरूको संख्या, पार्किङ मापदण्डहरु, आदि सम्बन्धी सबै अनिवार्य क्षेत्रीयनियमहरू र समय समयमा गरिएको परिमार्जन सहित भवनहरु को विभिन्न वर्गहरुको लागि यस खण्ड अन्तर्गत यी उपनियमहरूमा **mutatis mutandis** लागू हुनेछ । उपरोक्त प्रावधानहरूमा गरिएका आशिंक वा पूर्ण परिमार्जनहरू स्वतः यस मापदण्डको अंशको रूपमा समावेश भएको मानिनेछ । यसका अनिवार्य प्रावधानहरू भू-उपयोगको, भवनको उपयोग, भूइतल्लाले चर्केको जग्गा, सेटब्याक, तल्ला र आवश्यकता आदी साथै भविष्यमा गरिने परिमार्जन बाहेक अन्य प्रावधानहरु पहिलैकै अवस्थामा लागु हुनेछ ।

१.२ परिभाषाहरू

यी मापदण्डहरूमा सन्दर्भले अन्यथा परिभाषा आवश्यक नभएसम्म प्रत्येक शब्दको विरुद्धमा उल्लेख गरिएको अर्थ हुनुपर्छ ।

भौतिक योजना क्षेत्र - विभिन्नशहरी गतिविधि र सेवाहरुको लागि प्रस्तावित क्षेत्र साथै संरक्षित भूमि ।

भू-उपयोग - वर्गिकृत उद्देश्यका लागि भूमिको प्रयोग ।

विकास केन्द्रहरू - भविष्यमा विभिन्न शहरी गतिविधिहरूको लागि तोकिएको योजनाबद्ध क्षेत्रहरू जसमा अवस्थित बासस्थानहरू पनि समावेश छन् ।

प्रथमतहको विकास केन्द्र - हरियाली र सार्वजनिकखुला ठाउँहरू सहित प्रमुख आर्थिक व्यापारीक र आवासीय संरचनाको लागि तोकिएको योजनाबद्ध क्षेत्र ।

दोश्रो तहको विकास केन्द्र - यो दोश्रो तहको तोकिएको विकास केन्द्र हो र यस क्षेत्रमा सामान्यतया एक प्रमुखभूमिप्रयोग जस्तै शैक्षिक र स्वास्थ्य सुविधा, प्रशासनिक र संस्थागत गतिविधिहरू वाओद्योगिक क्षेत्र वामनोरञ्जन र खेल गतिविधिहरू को लागि समर्पित छ । एक नगरपालिकामा एक भन्दा बढी दोश्रो तहको विकास केन्द्रबाट हुन सक्छ ।

तेश्रो तहको विकास केन्द्र - तेश्रो क्रम तोकिएको नियोजित क्षेत्र मूल रूपमा छरिएका आवासीय क्षेत्रहरूमा दैनिक जिवनयापन गर्नका लागी चाहिने सेवाहरुको रहने तेश्रोतहको विकास केन्द्र हो । वैकल्पिक रूपमा, यस क्षेत्रलाई कृषि सेवा, सांस्कृतिक प्रवर्द्धन र पर्यटन विकास, परम्परागत बस्तीहरुको संरक्षण लगायतका संरचनाहरु पनि रहन सक्छन् । सन्तुलित र समावेशी विकासका लागि एउटा नगरपालिकामा थुप्रै तेश्रो तहको विकास केन्द्रहरू हुन सक्छन् ।

भूमिप्रयोग - तोकिएको वा चाहिएका गतिविधिहरूको लागि भूमिको प्रयोग ।

कृषि प्रवर्द्धन क्षेत्र - कृषि उत्पादनको प्रवर्द्धनको लागि तोकिएको क्षेत्र जसमा मूल तथा कृषिमा आधारित सेवाहरू र न्यूनतम अन्य सहरी गतिविधिहरू सहितको कृषि भूमिको हावी हुन्छ । अन्य विकास केन्द्रहरूको हकमा यस क्षेत्रको जनघनत्व कम हुन्छ ।

वन संरक्षण क्षेत्र - वन र प्राकृतिक स्रोतहरू जस्तै नदी, पोखरी, नहर र जैविकविविधता क्षेत्रको संरक्षण र प्रवर्धन गर्न र सीमितशहरी गतिविधिहरू गर्न सकिने र कम जनघनत्व भएका योजनाबद्ध क्षेत्र ।

नदी संरक्षण क्षेत्र - नदी प्रणालीको संरक्षणको लागितोकिएको योजनाबद्ध क्षेत्र जसमा प्रमुख र शाखा नदीहरू, खोलाहरू र तिनका जलग्रहण क्षेत्रहरू समावेश छन् ।

बहु जोखिम - विभिन्नप्रकारका प्रकोपहरू जस्तै पहिरो, बाढी, भूकम्प र अन्य ।

पहिरो जोखिम - कुनै निचिशत स्थानमापहिरो जाने सम्भावनाभएको क्षेत्र ।

बाढीको प्रकोप- बाढी, डुबान र माटोको क्षयिकरण सम्बन्धितप्रकोपलाई जनाउँछ ।

अन्यखतराहरू - वन डेलो, आँधी, असिना, वन्यजन्तु आक्रमण, औद्योगिक प्रकोप, आदिलाई सङ्केत गर्दछ ।

जोखिम क्षेत्र - कुनै पनि प्रकारको प्रकोप ग्रष्ट वाविगतमाविपद् भएको क्षेत्र ।

राजमार्ग- विभिन्न क्षेत्रका प्रान्त र जिल्लाहरू जोड्ने प्रमुख राष्ट्रिय सडक ।

सहायक राजमार्ग - यसले नगरपालिकालाई राजमार्ग र अन्य सडकहरूसंग जोड्दछ ।

आर्टिरियल सडक (सहायक सडक) - यसले नगरपालिकाको शहरी र ग्रामीण क्षेत्रहरू जोड्दछ ।

कलेक्टर रोड- यसले स्थानीय छिमेकी सडकहरूलाई सहायक सडक र अन्य सडकहरूमा जोड्दछ ।

विज्ञापन चिन्ह - कुनै पनि स्थान, व्यक्ति, सार्वजनिक प्रदर्शन, लेखहरू वारे विज्ञापन वा जानकारी दिन वा जनतालाई आकर्षित गर्नको लागि ढोका बाहिर जुनसुकै तरिकाले राखिएको वर्ण, अक्षर वा दृष्टान्त, जुनकुनै सतहवा संरचनासंग जोडिएको छ कुनै भवनको भागबाट, वाकुनै भवनसंग जोडिएको हुन सक्दछ वा रुख वाजिमिनमावाकुनै खम्बामा, बार वाहोडड गरी राखिएको हुन सक्दछ । सम्बन्धित प्राधिकरणको क्षेत्राधिकारमा समावेश जलनिकायमा राखिएको हुन सक्दछ ।

आवास एकाइ (Apartment) - फरक परिवारहरू बस्ने अभिप्रायले बनाएका वा व्यावस्थित गरिएका भवन जसमा खाना पकाउन अलगै हुन्छ र त्यस्ता एकार्य (फ्लाट) बेच्ने, भाडामा लगाउने वालिजमादिन सकिन्छ ।

गल्लि/गोरेटो (Alley)- सार्वजनिकमार्ग तर मितिजग्गाहरूसम्मको पहुँचको लागिबनाइएका र साधारण यातायातको लागिअभिप्रेरित नगरिएकामार्ग ।

बार्दली(Balcony) - कुनै पनिभवनमाभएको छेकबाट (Handrail jf Balustrade) सहितको आवतजावतवा बस्नका निमित्प्रयोग गरीने भवनको गाहो बाहिर निकालिएकाभाग ।

पहुँच(Access) - घडेरी वाभवन सम्मजानकालागि छुटूयाएको मार्ग ।

परिवर्तन (Alteration)- एक किसिमको निर्माणको स्वीकृतिलिई वा एक किसिमको उपयोगबाट अर्को किसिमको उपयोगमा फेरवदल गर्ने वा क्षेत्रफलवाउचाईमा थपघट गर्ने वाआवतजावतकाआधारमा नै परिवर्तन गर्ने वात्यसलाई बन्द गर्ने वा स्वीकृत संरचनामा नै परिवर्तन गर्ने जस्ता कार्य संभन्नु पर्दछ ।

घर वाभवन(Building)- बस्ने, खानापकाउने र सरसफाई सम्बन्धीआवश्यक सुविधाहरु भएको आवासको निमित्तनिर्माण भएको भवन संभन्नु पर्छ र सो शब्दले कार्यालय भवन, होटेल, कारखानावा यस्तै प्रकारले मानिसहरु बस्ने वा केही समयको निमित्तजम्माहुने मनोरञ्जनका स्थानहरुलाई समेत जनाउनेछ ।

भूमिगततलावा कोठा (Basement or Cellar) -जमिनमानिएको सतहबाट पुरै तलवा १.२ मिटर सम्म मात्रमाथिवनाईएको भवनको सबभन्दातल्लो भाग संभन्नु पर्छ ।

निर्माण रेखा(Building line) - बाटोको मोहडा तर्फ तोकिएको सडक सिमा र सेटब्याक छोडी आफ्नो जग्गाभित्रभवनवाअन्यनिर्माण गर्दा कायमहुने रेखा सम्भन्नु पर्दछ ।

घर वाभवन(Building)- बस्ने, खानापकाउने र सरसफाई सम्बन्धीआवश्यक सुविधाहरु भएको आवासको निमित्तनिर्माण भएको भवन संभन्नु पर्छ र सो शब्दले कार्यालय भवन, होटेल, कारखानावा यस्तै प्रकारले मानिसहरु बस्ने वा केही समयको निमित्तजम्माहुने मनोरञ्जनका स्थानहरुलाई समेत जनाउनेछ ।

भवनको उचाई(Height of Building) - भवनको उचाई भन्नाले जमिनको औषत सतहदेखि भवनको माथिल्लो भागलाई जनाउँदछ । भिरालो छाना भएको अवस्थामाजमिनको औषत सतहदेखि भिरालो छानाको औषत सतहलाई भवनको उचाई मानिने छ ।

तला(Storey) - तलाभन्नाले भवनवानिर्माणको दुई भुइँहरु (Floor)बीचको भाग सम्भन्नु पर्छ ।

चौक(Courtyard) -जमिनको सतहवा सोभन्दातलवामाथि, पुरा वार्षिक रूपमाभवनवापर्खालले घेरेको निर्माणभित्र वावाहिर रहेको र आकाशतर्फ खुला रहेको (Open to sky)भाग सम्भन्नपर्छ ।

कार्पेट एरिया(Carpet Area) -कार्पेट एरियाभन्नाले कुनै पनितलाको गाहो तथा छानो भएको कोठा, तथाअन्यप्रयोगमात्याउनमिल्ने बन्द ठाउँहरु (Enclosed spaces) को कार्पेट ओछ्याउनमिल्ने गाहोको क्षेत्रफलबाहेको शुद्ध क्षेत्रफल(Net area)भन्ने सम्भन्नु पर्छ ।

क्यानोपी(Canopy)- लिन्टेल स्तरमा भवनमाप्रवेश गर्नको लागिपर्खालबाट क्यान्टिलिभर गरिएको प्रक्षेपणलाई बुझाउछ ।

१. यो प्लट लाइनभन्दाबाहिर प्रोजेक्ट गर्नु हुँदैन।
२. जमिनबाट नाप्दा यो २३ मिटरभन्दाकमहुनु हुँदैन।
३. यसमाकुनै संरचनाहुनुहुँदैन र माथिआकाशखुला रहनेछ।

कर्निस - एक ढलान वा तेसी संरचनात्मकओभरह्यान्ड सामान्यतयाखुलावावाहिरी पर्खालहरूमा घाम र वर्षाबाट सुरक्षाप्रदान गर्न प्रदान गरिन्छ।

ढाकिएको क्षेत्रफल(Covered Area)- तपसिलमा उल्लेख भएका बाहेकको कुनै पनि प्रकारको निर्माणद्वारा चर्चिएको प्लिन्थ (Plinth) सतह भन्दा लगतै माथिको पूरा भागलाई ढाकिएको क्षेत्रफल सम्भन्नु पर्छ । भवनका निम्नभागहरु भने यसमा समावेश भएको मानिने छैन ।

क) बगैँचा, इनार र यस सम्बन्धी निर्माण, विरुवाहरूको नर्सरी, पानीपोखरी र फोहोरा, पौडी खेल्ने खुलापोखरी, चौतारा, ट्याङ्गी, बेन्च, चिप्लेटी, भुला जस्ता वाहिरी वस्तु आदि । निकासकालागिबनाईएको कर्मट, पानीजानकालागिबनाईएका सानानलीहरू, क्याचपिट (Catch pit),गल्ली पिट (Gully pit),इन्स्पेक्शन चेम्बर (Inspection Chamber)डुँड (Gutter)आदि ।

ख) कम्पाउण्ड घेर्न लगाइएको पर्वाल, ढोका (Gate), तला नउठाइएको डेउडी (Porch/ portico), खुलाभन्याड (Open stair), च्याम्प (Ramp) बाहिरपटि भुण्डिएको भाग (Over hang) भ्याल र गारो भन्दा बाहिर पटि परेको सामियानावा छाताले ढाकेको भाग (Awning) आदि । गार्ड बस्से कोठा, पम्फाउस, फोहोर फाल्ने ठाउँ, विचूतकक्ष, सबस्टेशनआदि जस्ता सेवा पुऱ्याउन आवश्यक हुने निर्माण (Structure)आदि । घरको कुनै भागमा बाहुधारक (Cantilever) निकाली सो भागलाई कोठाको रूपमाप्रयोग नगरिएको भाग ।

झायम्पर्फ कोर्स (Damp proof course)- ओसिलोपन वा आर्द्रताको प्रवेश रोक्नको लागिप्रदान गरिएको केहीउपयुक्त वाटर प्लफिंग सामग्री समावेश गरिएको पाठ्यक्रम।

विकासभन्नाले जमिनको कुनैपनि सतहवाभागमा गरिने (स्थायीवा अस्थायी) वा भैरहेको निर्माण कार्य वाप्रयोग, उपभोग परिवर्तन गरी नयाँ रूप दिने वानिर्माण गर्ने वाप्रयोग/उपभोग गर्ने कार्यलाई बुझाउँछ ।

अवस्थितभवन- यीउपनियमहरू प्रारम्भ हुनु अघि प्राधिकरणको स्वीकृतिमाआधिकारिक रूपमाअवस्थितभवनवा संरचना।

भुइँतल्ला - भवनवरिपरि जमिनको नजिकै यसको भुइँ सतहभएको कथा

प्लट भित्रको खुलाभाग(Open space)-प्लटमा खुला छाडिएको भाग संभनु पर्छ ।

कोठाको उचाइ(Room Height)-कोठाको उचाइभन्नाले कुनै पनि कोठाका तयारी समथलभुइँदेखि भित्रीतयारी समथल छत (Ceiling) र भिरालो सिलिङ्गभएको अवस्थामाभुइँको सतहदेखि भिरालो सिलिङ्गको औसत उचाइलाई सम्भनु पर्छ ।

प्यारापेट - छाना वाभुइँको छेउमा बनाइएको तल्लो पर्वालवा रेलिङ।

प्लिन्थ(Plinth)- कुनै पनिभवनवानिर्माणको जमिनको सतहभन्दामाथि र भुइँतलाको सतहभन्दामुनिको भाग सम्भनु पर्छ ।

जमिनमाचर्चिने क्षेत्रफल(Ground coverage)-भजनको भुइँलताको भागले जमिनमाओगट्ने क्षेत्रफल सम्भनुपर्छ ।

प्लट (Plot) -बाहिरी सिमानाहरू स्पष्ट हुने गरी खुलेको जमिनको टुक्रा वाभाग संभनु पर्छ ।

सडक र गल्ली(Street) - बाटा भन्नाले कुनै पनिप्रकारले सर्वसाधारण जनताले हिँड्ने गरेको वाकुनै निश्चित समयसम्मकालागिनिर्वाधरूपमा हिँडेको साविकको वाकुनै योजनाअन्तर्गत प्रस्तावितआवतजावतकानिमित्तप्रयोग भएको भाग(Means of Access)सम्भनु पर्छ । सो शब्दले सडकको पेटी, ट्राफिक आइल्याण्ड, सडकका रुखहरू, रेलिङ जस्ता बाटोको रेखाभित्र पर्ने सम्पूर्ण भागसमेतलाई जनाउँदछ ।

तला(Storey)- तलाभन्नाले भवनवानिर्माणको दुई भुइँहरू (Floor)बीचको भाग सम्भनु पर्छ ।

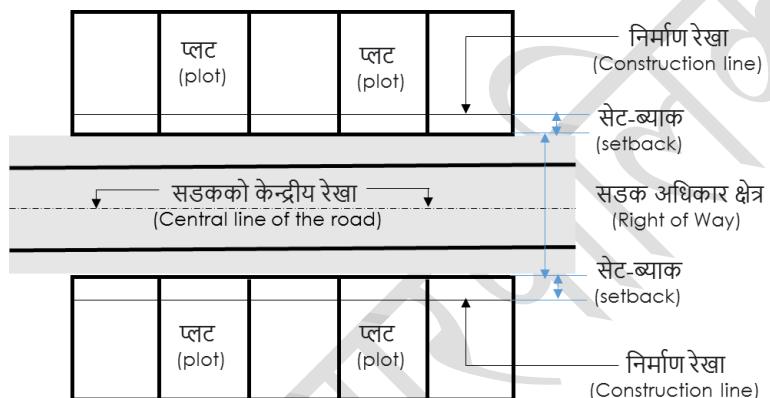
भेन्टिलेसन - बाहिरी हावाको आपूर्ति, वावन्द ठाउँबाट भित्रको हावा हटाउने

१. प्राकृतिक भेन्टिलेसन - भवनको भित्र र बाहिरको तापकमवावाष्पचापको भिन्नता (वादुवै) बाट उत्पन्नहुने संवहनप्रभावका कारण भ्यालवाअन्य ढोकाबाट भवनमाबाहिरी हावाको आपूर्ति।
२. सकारात्मक भेन्टिलेसन - पङ्ग जस्ता मेकानिकल उपकरणको माध्यमबाट बाहिरी हावाको आपूर्ति।

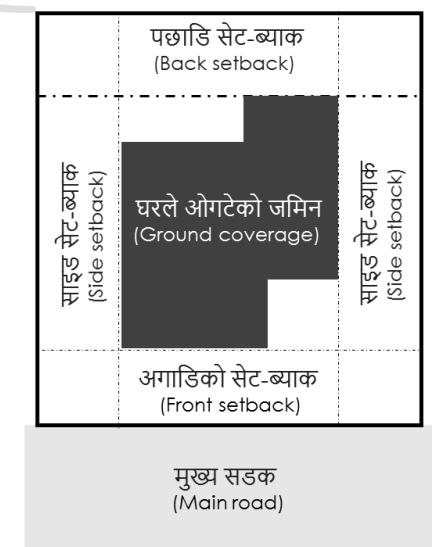
३. यान्त्रिकभेन्टिलेशन - बाहिरी हावाको आपूर्ति या त सकारात्मक भेन्टिलेसनद्वारा बाहावाको निकासको कारण भित्रको दबाव घटाएर, वा सकारात्मक भेन्टिलेशन र हावाको निकासको संयोजनद्वारा वरण्डा(Verandah) -कम्तीमापनिएकातिर बाहिरतर्फ खुला राखी ढाकिएको क्षेत्र (covered area)सम्भनुपर्छ । यस्तो वरण्डामाथिल्लो तल्लामाभएको खण्डामा खुलाभगमालगाइएको १ मिटरको उचाइसम्मको प्यारापिट (Parapets)लाई समेत समावेश भएको मानिनेछ ।

सडक अधिकार क्षेत्र(Right of Way)-सम्बन्धितनिकायले सार्वजनिक सडकको केन्द्र रेखादेखि सडकको दुवै तर्फ तोकेको बराबर दुरी सम्भनु पर्छ ।

बाटोको रेखा(Street Line) - बाटोको रेखाभन्नाले बाटोको दुवै साइडहरूको बाहिरी सीमानिर्धारण गर्ने रेखा सम्भनु पर्छ ।

सेट ब्याक(Setback) - सार्वजनिक बाटाको अधिकार क्षेत्र वाजमिनको किनारबाट आफ्नो जग्गामाभवननिर्माण गर्न छोड्नुपर्ने न्यूनतम दूरी सम्भनु पर्दछ । यसले संगै छिमेकको जग्गाको सिमानाबाट छोड्नुपर्ने न्यूनतम दूरी समेत सम्भनु पर्दछ ।

परिच्छेद २. भौतिक योजना नियमहरू

२.१ उद्देश्यहरू

भौतिक योजनानियमहरू धेरै उद्देश्यहरू छन्

- (क) जग्गाको उच्चतमउपयोग र सीमित स्रोत साधनको प्रभावकारी उपयोगको लागिभविष्यमाहुने विकास र कार्यलाई सुरक्षितनिर्माण स्थानहरूमा योजनाबद्ध रूपमाहाल र बर्तमानशहरीकरण बाट सडक वरीपरी केन्द्रितनियमन गर्ने ।
- (ख) जोखिम संवेदनशील भू-उपयोग, स्थानीय सन्दर्भ र विकासको विगतको प्रवृत्तिकाआधारमा विभिन्नविकास केन्द्रहरूको पहिचान गरी सन्तुलित र समावेशीविकास हासिल गर्ने।
- (ग) विपद् जोखिमन्यूनीकरणका लागिवातावरण संरक्षण गरि वनतथानदी प्रणाली जस्ता प्राकृतिक स्रोतहरूको संरक्षण र प्रवर्धन गर्ने ।
- (घ) उत्थानशिल समाजको निर्माण गर्ने । कृषि क्षेत्रको संरक्षण र प्रवर्द्धन गरी जनताको जीपीकोपार्जनमा सुधार गर्ने ।
- (ङ) शहरी विकासको क्रम र भवनका रूपान्तरणको प्रक्रियामाजनस्वास्थ्य, सुरक्षा र कल्याणको संरक्षण गर्ने।

२.२ भौतिक विकास क्षेत्रहरूको पहिचान

२.२.१ योजना मापदण्ड र मानकहरू

वडा नम्बर १ (अत्तरिया) मा पहिलो विकास केन्द्र (प्रमुखव्यापारीक केन्द्र)

नर्मस् (Norms)	स्टॅन्डर्ड (Standard)
स्थान	यो महेन्द्र राजमार्ग रभीमदतराजमार्गको संगम स्थान १ मा अवस्थित छ, यो नगरपालिकाको हालको बजार केन्द्र पनिहो । अत्तरियाअवस्थितमुख्यबस्तीहो र प्रस्तावितविकास केन्द्र यस बस्ती वरपरछ ।
भू-उपयोग	मुख्यतयाआर्थिक रव्यापारिक गतिविधिहरू र जस्तै वित्तीय संस्था र बैंकहरू, कर्पोरेटभवनहरू, होटलहरू, पर्यटक सेवा सुविधाहरू र उच्च घनत्वको आवास र हरियाली सार्वजनिक खुलाठाउँहरू, र अपार्टमेन्टहरूका साथप्लाजाहरू समावेश छन् ।
सडक सञ्जाल	मुख्यतयाराजमार्ग सहित सहायक राजमार्ग र साहायकसडकहरूले जोडिएको छ ।
क्षेत्र	सन २०३० को लागिकुलविकास योग्य क्षेत्र (वन क्षेत्र,MHRAउच्च क्षेत्र, नदी र जलस्रोत जस्ता विभिन्नअवरोधहरू घटाएर)हुने १३७.३३हेक्टरजमिनउपलब्धहुने छ ।
जन घनत्व	२००व्यति र प्रतिहेक्टर
जनसंख्याबोक्ने क्षमता	यदिविकास योग्यजमिनको २५% (३४.३३हेक्टर)आवास निर्माणको लागिप्रयोग गरियो भने, यस केन्द्रमा २०३० सम्ममा ६,८६ जनसङ्ख्यालाई समायोजन गर्न सक्छ ।
	यदिविकास योग्यजग्गाको २५% (७२.३८ हेक्टर)आवास र अपार्टमेन्टका लागिप्रयोग गरियो भने, यस केन्द्रमा २०५० सम्ममा २५,३३३थप जनसंख्या समायोजन गर्न सकिन्छ ।

वडा नम्बर २ (तेघरी) मा दोश्रो तहको केन्द्र (प्रशासनिक र संस्थागत क्षेत्र)

नर्मस् (Norms)	स्ट्यान्डर्ड (Standard)
स्थान	यो विकास केन्द्रभीमदत राजमार्गको वडा नम्बर २ मा अवस्थित छ। हालबस्ती तेघरी हो।
भू-उपयोग	यसको भूमिप्रयोगमामुख्यतया शैक्षिक र स्वास्थ्य सुविधाहरू लगायत संस्थागत र व्यावसायिकगतिविधिहरू समावेश छन् यसबाहेक, हरियालीपार्क र सार्वजनिकखुला ठाउँहरू, मध्यम घनत्व का आवास र अपार्टमेन्टहरू पनि हुनेछन्।
सडक सञ्जाल	मुख्यतया सहायक राजमार्ग र अन्य सडकहरूसँग जोडिएको छ।
क्षेत्र	२०३०का लागि कुल विकास योग्य जमिन (जंगल, अवस्थित नदि नाला र MHRAउच्च क्षेत्र कटाएर) ७८.७५ हेक्टर हुन्छ। २०५० का लागिकुलविकास योग्यजमिन (जंगल, अवस्थित बस्ती, नदीनाला र MHRAउच्चक्षेत्र कटाएर) १८६.८४ हेक्टर हून आउँछ।
जन घनत्व	१०० व्यतिप्रतिहेक्टर
जनसंख्याबोक्ने क्षमता	यदिविकास योग्यजग्गाको २५% (५९.६८ हेक्टर) आवास र अपार्टमेन्टहरूको लागि समर्पित भए केन्द्रले २०३० सम्म १,९६८ जनसंख्या समाजोजन गर्न सक्छ। यदि २५% विकास योग्यजमिनको (४६.७१ हेक्टर) आवास र अपार्टमेन्टहरूको लागि समर्पित छ। यस केन्द्रले २०५० सम्म ११,६७७ जनसंख्या समायोजन गर्न सक्छ।

वडा नम्बर १०,(खमौर र मलाखेती) मा दोश्रो तहको विकास केन्द्र (कृषि सेवा केन्द्र)

नर्मस् (Norms)	स्ट्यान्डर्ड (Standard)
स्थान	यो विकास केन्द्र महेन्द्र राजमार्ग नजिकै वडा नम्बर १० मा अवस्थित छ खमौरा र मलाखेतीयहाँ अवस्थितमुख्य वस्ती हुन्।
भू-उपयोग	कृषि सम्बन्धि उपकरण, मल, बीउ, वितरण केन्द्र, शीतल भण्डार, बालितथापशु अनुसन्धान केन्द्र, भेटेरिनरी अस्पताल, स्थानियबजार, अस्पताल तथाकार्यालय, टाउन हल, प्राविधिकशिक्षा, आवास तथा अपार्टमेन्ट लगायत हरियालीपार्क र सार्वजकिखुला ठाउँहरू।
सडक सञ्जाल	मुख्यतया राजमार्ग र नगरपालिकाकाविभिन्नभागहरूमा अन्यविकास केन्द्र गतिविधिहरूमा सहायक राजमार्ग र अन्यसडकहरू द्वारा जोडिएको।
क्षेत्र	सन २०३० का लागिकुलविकास योग्य क्षेत्र १४१.२२ हेक्टर (जंगलको अवस्थित वस्ती, MHRAउच्च क्षेत्र, र नदी र अन्यजल स्रोत जस्ता विभिन्नअवरोधहरू घटाएर) उपलब्ध छ। सन २०५० का लागिकुलविकास योग्य क्षेत्र ३१३.१७ हेक्टर (जंगलको अवस्थित वस्ती, MHRAउच्च क्षेत्र, र नदी र अन्यजल स्रोत जस्ता विभिन्नअवरोधहरू घटाएर) उपलब्ध छ।
जन घनत्व	२५ व्यतिप्रतिहेक्टर
जनसंख्याबोक्ने क्षमता	यदिविकास योग्यजमिनको २०% (२४.२८ हेक्टर) आवास विकासकालागिप्रयोग गरियो भने, यो विकास केन्द्रले सन २०३० सम्ममा ७०६ को जनसङ्ख्यालाई समायोजन गर्न सक्छ। यदिकुलविकास योग्यजग्गाको २०% (६३.६२ हेक्टर) आवास विकासको लागिप्रयोग गरियो भने, यस विकास केन्द्रले २०५० सम्ममाथप ४,६९७ जनसङ्ख्यालाई समायोजन गर्न सक्छ।

वडा नम्बर ८ (हरैया र स्याउलीबजार) मा दोश्रो तहको विकास केन्द्र (औद्योगिक क्षेत्र)		
नर्मस् (Norms)	स्ट्यान्डर्ड (Standard)	
स्थान	यो वडा नम्बर ८ को महेन्द्र राजमार्गको हरैया र स्याउलीबजारमा अवस्थित छ।	
भू-उपयोग	औद्योगिकभवनहरू, कारखानाभवनहरू, गोदामहरू, कार्यालयहरू र मध्यम घनत्वको आवास र सार्वजनिकखुला ठाउँहरू र हरियालिपार्क सहित अपार्टमेन्टहरू।	
सडक सञ्जाल	सामान्यतया सहायक राजमार्ग र अन्य सडकहरू द्वारा जोडिएको।	
क्षेत्र	२०३० मा कुलविकास योग्य १३५.१६ हेक्टर (जंगल, बस्ती, अवस्थितMHRA उच्च क्षेत्र, नदी र अन्यजलनिकायहरू घटाएर) हुन्छ।	२०५० मा कुलविकास योग्य २०७.८६ हेक्टर (जंगल, बस्ती, अवस्थितMHRA उच्च क्षेत्र, नदी र अन्यजलनिकायहरू घटाएर)हुन आउछ।
जन घनत्व	५० व्यतिप्रतिहेक्टर	१०० व्यतिप्रतिहेक्टर
जनसंख्यावोक्ते क्षमता	विकास योग्यजमिनको २५% (७९.३३ हेक्टर) आवासीयप्रयोजनकालागिप्रयोग गरिएमा यो विकास केन्द्रले २०३० सम्ममा १,६८१ जनसंख्यालाई समायोजन गर्न सक्छ।	विकास योग्यजमिनको २५% (९६.५१ हेक्टर) आवासीयप्रयोजनकालागिप्रयोग गरिएमा, यो विकास केन्द्रले २०५० सम्ममा ५,९९६ जनाथप जनसंख्यालाई समायोजन गर्न सक्छ।

वडा नम्बर ६ (भुलारा) मा दोश्रो तहको विकास केन्द्र (मनोरञ्ज खेलकुद सुविधाहरू)		
नर्मस् (Norms)	स्ट्यान्डर्ड (Standard)	
स्थान	यो विकास केन्द्र वडा नम्बर ६को महेन्द्र राजमार्ग नजिकभुलारा मा अवस्थित छ।	
भू-उपयोग	आवास र सार्वजनिकखुला ठाउँहरू सहितव्यावसायिक र संस्थागतको साथमामनोरञ्जन र खेलकुद सम्बन्धी सुविधाहरूले मुल रूपमाप्रभुत्वजमाएको छ।	
सडक सञ्जाल	मुख्यतया सहायक राजमार्ग र अन्य सडकहरू सहितनजिकैको बस्तीहरू जेड्ने।	
क्षेत्र	सन २०३० को लागिकुलविकास योग्य क्षेत्र १२९.७३ हेक्टर (जंगल, बस्ती अवस्थितMHRA उच्च क्षेत्र, नदी र अन्यजलस्रोतनिकायहरू घटाएर)हुन आउँछ।	सन २०५० को लागिकुलविकास योग्य २९७.६१ हेक्टर (जंगल, अवस्थितबस्ती, ,MHRAउच्च र नदी र जलस्रोत निकायहरू घटाएर)हुन आउँछ।
जन घनत्व	५०व्यतिप्रतिहेक्टर	१००व्यतिप्रतिहेक्टर
जनसंख्यावोक्ते क्षमता	यदिविकास योग्यजमिनको २५% (४३.३२ हेक्टर) आवासीयप्रयोजनकालागिप्रयोग गरियो भने, यस केन्द्र २०३० सम्म यस केन्द्रमा १,६२१ को जनसंख्यालाई समायोजन गर्न सक्छ।	यदिविकास योग्यजमिनको २५% (९०.६१ हेक्टर) आवासीयउपयोगकालागि छुट्याइएको छभने, यसले २०५० सम्ममा यस केन्द्रमा ६,९९० जनसंख्यालाई समायोजन गर्न सक्छ।

वडा नम्बर ५ (गेटा) मा दोश्रो तहकाविकास केन्द्र(मेडिकल कलेज र शैक्षिक सुविधा)	
नर्मस् (Norms)	स्ट्यान्डर्ड (Standard)

वडा नम्बर ५ (गेटा) मा दोश्रो तहकाविकास केन्द्र(मेडिकल कलेज र शैक्षिक सुविधा)

नर्मस् (Norms)	स्ट्यान्डर्ड (Standard)	
स्थान	यो विकास केन्द्र प्राथमिकतहको विकास केन्द्रको दक्षिणमा वडा नम्बर ५ मा भीमदल राजमार्गको गेटा बस्तीमा अवस्थित छ ।	
भू-उपयोग	मुख्यतयाचिकित्सा र शैक्षिक संस्थाहरु साथै व्यावसायिक र खुद्राव्यापार, होटल, पर्यटण सेवा र मध्यमधनत्वआवास र हरियालिपार्क र सार्वजनिकखुला ठाउँहरु सहित अपार्टमेन्ट ।	
सडक सञ्जाल	मुख्यता राजमार्ग रअन्य सहायक सडकहरु संग सहायक राजमार्ग सडकहरु द्वारा जोडिएको ।	
क्षेत्र	सन २०३० को लागिकुलविकास योग्य क्षेत्र १३२.२७ हेक्टर (जंगलअवस्थित क्षेत्र MHRA उच्च क्षेत्र नदी र जलस्रोत घटाएर)उपलब्धहुन आउँछ ।	सन २०५० को लागिकुलविकास योग्य क्षेत्र २०२.२९ हेक्टर (जंगलअवस्थित क्षेत्र MHRA उच्च क्षेत्र नदी र जलस्रोत घटाएर)उपलब्धहुन आउँछ ।
जनघनत्व	१०० व्यक्तिप्रतिहेक्टर	२५०व्यक्तिप्रतिहेक्टर
जनसंख्याबोक्ते क्षमता	यदिविकास योग्यजमिनको २५% (३३.०६ हेक्टर)आवासीयप्रयोजनकालागिप्रयोग गरियो भने, यो विकास केन्द्रले २०३० सम्म ३,३०६ को जनसंख्यालाई समायोजन गर्न सक्छ ।	यदिविकास योग्यजमिनको २५% (५२.६२ हेक्टर)आवासीयउपयोगकालागि छुट्याइएकोछ भने, यसले २०५० सम्ममा १३,०८० थप जनसंख्यालाई समायोजन गर्न सक्छ ।

वडा नम्बर १२ (सिम) मा तेश्रो विकास केन्द्र (ऐतिहासिक स्मारक र पर्यटन प्रवर्द्धनप्रयोग)

नर्मस् (Norms)	स्ट्यान्डर्ड (Standard)	
स्थान	यो विकास केन्द्र वडा नम्बर १२ को ओलानीनाइल सडको छेउमा सिम बस्तीमा अवस्थित छ । यसमा पहाडि भुगोल छ र धेरै ऐतिहासिक स्मारकहरु र पोखरी र तालहरु जस्ता प्राकृतिक सेटिङ्हरु समावेश छन् । त्यसैले यहाँ पर्यटनको प्रशस्त सम्भावना छ ।	
भू-उपयोग	मैलिक रूपमा ऐतिहासिक सम्पदाहरु र प्रकृतिकत्वहरुको संरक्षण गर्दै पर्यटन सेवाहरु जस्तै मोटेल, रेस्टुरेन्ट, होमस्टे, स्मारिका, पसलहरु, दैनिकजीवनकागतिविधि जस्तै वडा अफिस, खुद्रापसलहरु, डे केयर सेन्टर, प्राथमिकविद्यालयहरु लगायतका दैनिकजीवनकालागिआवश्यक सेवाहरु । यीवाहेक, यसमाआवासीयप्रयोगहरु पनि हुनेछन् ।	
सडक सञ्जाल	मुख्यता सहायक राजमार्ग र अन्य सडक र स्थानिय सडकहरु द्वारा जोडिएको छ ।	
क्षेत्र	सन २०३० को लागिकुलविकास योग्य क्षेत्र ५०.०१ हेक्टर (जंगलअवस्थित क्षेत्र MHRA उच्च क्षेत्र नदी र जलस्रोत घटाएर)उपलब्धहुन आउँछ ।	सन २०५० को लागिकुलविकास योग्य क्षेत्र ४.६९हेक्टर (जंगलअवस्थित क्षेत्र MHRA उच्च क्षेत्र नदी र जलस्रोत घटाएर)उपलब्धहुन आउँछ ।
जन घनत्व	७५व्यक्ति र प्रतिहेक्टर	१५०व्यक्ति र प्रति हेक्टर
जनसंख्याबोक्ते क्षमता	विकास योग्यजमिनको ३५% (५०.१७ हेक्टर) आवासीयप्रयोजनकालागिप्रयोग गरियो भने २०३० सम्ममा यस केन्द्रमा १,३१२ जनसंख्याहुन सक्छ ।	विकास योग्यजमिनको ३५% (६४.०१ हेक्टर)आवासीयप्रयोजनकालागिप्रयोग गरिएमा यस केन्द्रले २०५० सम्ममाथप २४६ जनसंख्यावहन गर्न सक्छ ।

वडा नम्बर ४ (बुढीटोला र बगडीगाडा) मा तेश्रो तहको विकास केन्द्र(पर्यटन प्रवर्द्धन प्रयोग)

नर्मस् (Norms)	स्ट्यान्डर्ड (Standard)	
स्थान	यो विकास केन्द्रनगरपालिकाको उत्तरी भागमार्भीमदत्त राजमार्गको पहाडि भु-भागमाअवस्थित छ। बस्तीहरु बुढीटोला र बगडीगाडा भनेर चिनिन्छन् र वडा नम्बर २ मा पर्छ।	
भू-उपयोग	मुख्यतया पर्यटन सम्बन्धी सुविधाहरु जस्तै होमस्टे, रेस्टुरेन्ट, रिसोर्ट र मोटेलहरु साथै दैनिकजीवनकागतिविधिहरु रिटेल, वडा स्तर कार्यालयहरु, यस्तै डे केयर सेन्टर, स्वास्थ्य चौकी, प्राथमिकविद्यालयहरु र अन्य सेवाहरु यीबाहेक, कम घनत्वको आवासीयहरु पिनहुनेछन्।	
सडक सञ्जाल	मुख्यतया स्थानीय सडकहरु संग सहायक राजमार्ग र अन्य सडकहरु द्वारा जोडिको छ।	
क्षेत्र	सन २०३० को लागिकुलविकास योग्य क्षेत्र क्षेत्र ८६.२७ हेक्टर (जंगलअवस्थित क्षेत्र MHRA उच्च क्षेत्र नदी र जलस्रोत घटाएर)उपलब्धहुन आउँछ।	सन २०५० को लागिकुलविकास योग्य क्षेत्र ५३.२३ हेक्टर (जंगलअवस्थित क्षेत्र MHRA उच्च क्षेत्र नदी र जलस्रोत घटाएर)उपलब्धहुन आउँछ।
जन घनत्व	७५व्यति र प्रतिहेक्टर	१५०व्यति र प्रति हेक्टर
जनसंख्याबोक्ते क्षमता	विकास योग्यजमिनको ३५% (१९.३० हेक्टर) आवासीयप्रयोजनकालागिप्रयोग गरियो भने २०३० सम्ममा यस केन्द्रमा २,२६४ जनसंख्याहुन सक्छ।	विकास योग्यजमिनको ३५% (६०.१८ हेक्टर)आवासीयप्रयोजनकालागिप्रयोग गरिएमा यस केन्द्रले २०५० सम्ममाथप २,७९४ जनसंख्याबहन गर्न सक्छ।

वडा नम्बर ११ (ओलानी, गोडाडा र वीरेन्द्रनगर) मा तेश्रो विकास केन्द्र(आवासीयप्रयोग)

नर्मस् (Norms)	स्ट्यान्डर्ड (Standard)	
स्थान	यो विकास केन्द्र वडा नम्बर ११ को मलाकेहतीआलानी सडक वरपरअवस्थित छ। प्रमुखबस्तीहरुमा ओलानी, गोडाडा र वीरेन्द्रनगर पर्दछन्। यो नगरपालिकाको उत्तर पश्चिमतर्फ -अवस्थित छ।	
भू-उपयोग	मुख्यतया आवासीयउपयोगहरु दैनिकजीवनकागतिविधिहरु जस्तै वडा स्तरका कार्यालयहरु, खुद्रापसलहरु र स्वास्थ्य चौकीहरु, डे केयर सेन्टर र प्राथमिकविद्यालयहरु पार्कको रूपमा सार्वजनिकखुला ठाउँहरु सहितका सेवाहरु।	
सडक सञ्जाल	मुख्यतया स्थानीय सडकहरु संग सहायक राजमार्ग र अन्य सडकहरु द्वारा जोडिएको छ।	
क्षेत्र	सन २०३० को लागिकुलविकास योग्य क्षेत्र १११.६३ हेक्टर (जंगलअवस्थित क्षेत्र MHRA उच्च क्षेत्र नदी र जलस्रोत घटाएर)उपलब्धहुन आउँछ।	सन २०५० को लागिकुलविकास योग्य क्षेत्र २५१.७४ हेक्टर (जंगलअवस्थित क्षेत्र MHRA उच्च क्षेत्र नदी र जलस्रोत घटाएर)उपलब्धहुन आउँछ।
जन घनत्व	७५व्यति र प्रतिहेक्टर	१५० व्यति र प्रति हेक्टर
जनसंख्याबोक्ते क्षमता	विकास योग्यजमिनको ३५% (३९.०७ हेक्टर) आवासीयप्रयोजनकालागिप्रयोग गरियो भने २०३० सम्ममा यस केन्द्रमा २,९३० जनसंख्याहुन सक्छ।	विकास योग्यजमिनको ३५% (८८.११ हेक्टर)आवासीयप्रयोजनकालागिप्रयोग गरिएमा यस केन्द्रले २०५० सम्ममाथप १३,२१६ जनसंख्याबहन गर्न सक्छ।

वडा नम्बर ४ (पत्रेनी र आमापानि) मा तेश्रो तह को विकास केन्द्र (आवासीय क्षेत्र)

नर्मस् (Norms)	स्ट्यान्डर्ड (Standard)
स्थान	यो विकास केन्द्र उत्तरी पहाडी क्षेत्रमा वडा नम्बर ४ मा अवस्थित छ। यो बालेपानिमार्गले जोडिएको छ र अवस्थित बस्तीहरुमा पत्रेनी र आमापानी पर्दछन्।
भू-उपयोग	दैनिकजीवनकागतिविधिहरु जस्तै वडा स्तरीय कार्यालयहरु, खुद्रापसलहरु, स्वास्थ्य चौकी

वडा नम्बर ४ (पत्रेनी र आमापानि) मा तेश्रो तह को विकास केन्द्र (आवासीय क्षेत्र)		
	र शैक्षक सुविधाहरु, डे केयर सेन्टर, हरियालिपार्क र खुला ठाउँहरु सहित प्राथमिक विद्यालयहरु कालागि आवश्यक सेवाहरु सँग मुख्य रूपमा आवासीय प्रयोग ।	
सडक सञ्जाल	मुख्यताय सहायक राजमार्ग र स्थानीय सडकहरु द्वारा जोडिएको छ ।	
क्षेत्र	सन २०३० को लागि कुल विकास योग्य क्षेत्र ५०.८१ हेक्टर (जंगल अवस्थित क्षेत्र MHRA उच्च क्षेत्र नदी र जलस्रोत घटाएर) उपलब्ध हुन आउँछ ।	सन २०५० को लागि कुल विकास योग्य क्षेत्र ४१.१७ हेक्टर (जंगल अवस्थित क्षेत्र MHRA उच्च क्षेत्र नदी र जलस्रोत घटाएर) उपलब्ध हुन आउँछ ।
जन घनत्व	७५ व्यति र प्रति हेक्टर	१५० व्यति र प्रति हेक्टर
जनसंख्याबोक्ते क्षमता	विकास योग्य जमिनको ३५% (७८.१७ हेक्टर) आवासीय प्रयोजन कालागि प्रयोग गरियो भने २०३० सम्ममा यस केन्द्रमा १,३३३ जनसंख्या हुन सक्छ ।	विकास योग्य जमिनको ३५% (१४.४० हेक्टर) आवासीय प्रयोजन कालागि प्रयोग गरिएमा यस केन्द्रले २०५० सम्ममाथप २,१६१ जनसंख्या बहन र्गन सक्छ ।

वडा नम्बर ९ (अर्जुनटोला र सेहरी) मा तेश्रो तह विकास केन्द्र (संस्कृति र परम्परागत वस्ती क्षेत्र)		
नर्मस् (Norms)	स्टैण्डर्ड (Standard)	
स्थान	यो विकास केन्द्र नगर पालिकाको दिक्षिण पुर्वी कुनामा प्रस्तावित छ । यो सरस्वती मार्गले जोडिएको छ र अर्जुनटोला र सेहरी मुख्य अवस्थित वस्तीहरु हुन् ।	
भू-उपयोग	मुख्यतया सांस्कृतिक र पर्यटन सम्बन्धीय गतिविधिहरु जस्तै होमस्टे, नृत्य, संग्रहालय र दैनिक जीवन कागतिविधिहरु कालागि आवश्यक सेवाहरु जस्तै वडा स्तरका स्वास्थ्य चौकी र शैक्षक सुविधाहरु, डे केयर सेन्टर, हरियालिपार्क र खुला ठाउँहरु सहित प्राथमिक विद्यालयहरु का र सार्वजनिक खुला ठाउँहरु ।	
सडक सञ्जाल	मुख्यताय सहायक राजमार्ग र स्थानीय सडकहरु द्वारा जोडिएको छ ।	
क्षेत्र	सन २०३० को लागि कुल विकास योग्य क्षेत्र १००.६४ हेक्टर (जंगल अवस्थित क्षेत्र MHRA उच्च क्षेत्र नदी र जलस्रोत घटाएर) उपलब्ध हुन आउँछ ।	सन २०५० को लागि कुल विकास योग्य क्षेत्र १६४.७८ हेक्टर (जंगल अवस्थित क्षेत्र MHRA उच्च क्षेत्र नदी र जलस्रोत घटाएर) उपलब्ध हुन आउँछ ।
जन घनत्व	७५ व्यति र प्रति हेक्टर	१५० व्यति र प्रति हेक्टर
जनसंख्याबोक्ते क्षमता	विकास योग्य जमिनको ३५% (३५.२२ हेक्टर) आवासीय प्रयोजन कालागि प्रयोग गरियो भने २०३० सम्ममा यस केन्द्रमा २,६४१ जनसंख्या हुन सक्छ ।	विकास योग्य जमिनको ३५% (५७.६७ हेक्टर) आवासीय प्रयोजन कालागि प्रयोग गरिएमा यस केन्द्रले २०५० सम्ममाथप ८,६५० जनसंख्या बहन र्गन सक्छ ।

२.२.२ गोदावरी नगरपालिकाका लागि २०३० र २०५० मा आधारभूत पूर्वाधारका लागि जग्गाको माग (१००,०००-३००,००० जनसंख्या)

क्र.म.	गतिविधिहरु	क्षेत्रफल (हेक्टर)	नर्मस् (Norms)
१	भौतिक पूर्वाधार		

क्र.म.	गतिविधिहरू	क्षेत्रफल (हेक्टर)	नर्मस् (Norms)
१.१	पानी आपूर्ति प्रणाली (भण्डार र प्रशोधन सुविधा सहित)	२ हेक्टर / संरचना (२ नम्बर) भण्डारण क्षमता: कुल प्रशोधन क्षमताको २५%	१३५-१५० lpcd जसमा आगो निभाउनको लागि पनि समावेश छ। संस्थागत भवन र आवासीय क्षेत्रमा वर्षाको पानी संकलनलाई प्रोत्साहन गरिनुपर्छ।
१.२	ढल निकास प्रणाली (प्रशोधन र शुद्धीकरण केन्द्र सहित)	ढल पम्पिङ स्टेशन: ०.०१-०.०२ हेक्टर प्रति साइट; प्रशोधन प्लान्ट: ५-७ हेक्टर / संरचना (२ नम्बर)	०.२ - ०.७५ हेक्टर प्रति एमएलडी (बायोग्रास प्लान्ट, ऊर्जा संरक्षण र वातावरणीय विचारहरू सहित सम्भावित भविष्यको विस्तारको साथ प्रशोधन योजना बनाइनेछ)
	सार्वजनिक शौचालयको व्यवस्था (पुरुष, महिला, फरक क्षमता भएका व्यक्तिहरू)	प्रशोधन प्लान्ट: ५-७ हेक्टर / संरचना (२ नम्बर)	सार्वजनिक शौचालय मुख्य सडकमा ५ किलोमिटरको दूरीमा रहेनेछ।
१.३	ठोस फोहोर व्यवस्थापन (स्थानान्तरण भूमि र सेनेटरी ल्यान्डफिल क्षेत्र)	स्थानान्तरण: ०.१५-०.२ हेक्टर/संरचना;	फोहोरको उत्पादन साना सहरहरूमा ०.२५ किलोग्रामदेखि मध्यम शहरहरूमा ०.५ किलोग्रामसम्म हुन्छ। घरघरमा सुक्खा, भिजेको र पुनः प्रयोग गर्ने मिल्ने सामग्रीको फोहोर छुट्ट्याउन सुझाव दिइएको छ।
१.४	विद्युत आपूर्ति प्रणाली (सबस्टेशन)	विद्युत सबस्टेशन: ३ हेक्टर; प्रसारण टावर: ८०-१०० वर्गमीटर; वितरण टावर: २०-२५ वर्गमीटर	राष्ट्रिय ग्रिड आपूर्ति लाइन र वैकल्पिक ऊर्जा। आवासीय तथा संस्थागत क्षेत्रमा सौर्य ऊर्जा प्रणालीलाई जोड दिइनेछ
१.५	दूरसंचार ल्यान्डलाइन/मोबाइल सार्वजनिक टेलिफोन बुथ	०.०२ हेक्टर / संरचना	६५०० लाइन क्षमता को क्षमता संग एक टेलिफोन बुथ; टेलिफोन ट्रान्समिशन टावर (ROW: ५मि); मुख्य सडकको साथ २.४ किलोमिटरको दूरीमा एउटा टेलिफोन बुथ
१.६	जलवायु परिवर्तन केन्द्र / विपद् व्यवस्थापन केन्द्र	सफट पार्किङ, अस्थायी आश्रय, परेड ग्राउन्ड इत्यादिका लागि २ हेक्टरको उपयुक्त खुल्ला क्षेत्र सहित	

क्र.म.	गतिविधिहरू	क्षेत्रफल (हेक्टर)	नर्मस् (Norms)
२. आर्थिक पूर्वाधार			
२.१	सम्मेलन हल	२ हेक्टर / हल	१,००,००० जनसंख्याको लागि एक
२.२	खेलकुद परिसरहरू	३हेक्टर / साइट	प्रति १,००,००० जनसंख्या एक
२.३	तरकारी बजार (छिमेक स्तर)	०.५ हेक्टर/साइट	एउटा होल सेल, एउटा खुद्रा र दुई छिमेकका लागि एउटा वधशाला। एक छिमेक = ३,००० जनसंख्या
२.४	खेल मैदान	१-३हेक्टर / खेल मैदान	५०,००० जनसंख्याको लागि एक
२.५	शहरी सेवा केन्द्रहरू / मोटेलहरू / र्यास स्टेशनहरू सहितको शहर बस टर्मिनल	८हेक्टर / संरचना	२००वटा बस र २००वटा ट्रकका लागि एउटा पार्किङ
	इन्टरसिटी बस टर्मिनल (शहर भित्र)	४हेक्टर / साइट	२०बसहरूको लागि एउटा पार्किंग स्थल
२.६	खाना र तरकारी थोक बिक्री पसल	०.५ हेक्टर / संरचना	एकप्रतिदुईछिमेकी/समुदाय
	हाटबजार	०.२ हेक्टर प्रति साइट	कोल्ड स्टोरेज सुविधा भएको तरकारी/मासु बजारका लागि हसामा दुई पटक (खुला क्षेत्र)
२.७	औद्योगिक क्षेत्र	१३ हेक्टर	
३. सामाजिक पूर्वाधार			
३.१	शैक्षिक संस्था		
	प्रिप्राइमरी वा नर्सरी स्कूल	०.१ हेक्टर/स्कूल	प्रति २,५०० जनसंख्यामा एक
	प्राथमिक विद्यालय	०.२ हेक्टर/विद्यालय	०.४-०.८ किमीको दूरीमा प्रति ३,००० जनसंख्यामा एक
	उच्च माध्यमिक विद्यालय	०.६५ हेक्टेयर/विद्यालय	सार्वजनिक यातायातमा ३० मिनेटको दूरीमा प्रति ७,५०० जनसंख्यामा एक जना
	कलेज (स्नातक स्तर सम्म)	०.६५ हेक्टेयर / कलेज	सार्वजनिक यातायातमा ४५मिनेटको दूरीमा प्रति २५,००० जनसंख्यामा एक
३.२	विश्वविद्यालय	१हेक्टर / विश्वविद्यालय	सार्वजनिक यातायातमा १घण्टाको दूरीमा प्रति ४०,००० जनसंख्यामा एक
	स्वास्थ्य संस्था		
	जिल्ला अस्पताल	१.३हेक्टर /	प्रति ५०,००० जनसङ्ख्या (२५-५० बेड)

क्र.म.	गतिविधिहरू	क्षेत्रफल (हेक्टर)	नर्मस् (Norms)
३.३	अस्पताल	अस्पताल	
	अञ्चल अस्पताल		प्रति १,००,००० जनसंख्या (५०-१०० बेड)
	नर्सिङ होम, बाल कल्याण र प्रसूति केन्द्र	०.२ - ०.३ हेक्टर / संरचना	प्रति ४५,००० जनसंख्यामा एक
	उप-स्वास्थ्य पोस्ट	०.०४ हेक्टेयर / संरचना	प्रति १,००० जनसंख्यामा एक
	औषधालय	०.०८-०.१२ हेक्टर / संरचना	प्रति १५,००० जनसंख्यामा एक
३.४	खुल्ला ठाउँ		
	शहर स्तरमा खुल्ला ठाउँ	नगरपालिका क्षेत्रको ५%	
	खेल उपकरण संग छिमेकी पार्क	०.४ हेक्टर/साइट	प्रति ८०० जनसंख्या एक
	स्थानीय पार्क	१ हेक्टर/साइट	प्रति १०,००० जनसंख्यामा एक
	सामुदायिक पार्क	२ हेक्टर / साइट	प्रति २०,००० जनसंख्यामा एक
	चिडियाखाना पार्क		प्रति शहर एक
	खुल्ला प्रदर्शनी (ट्रैडिखेल)	४ हेक्टर	प्रति ५०,००० जनसंख्यामा एक
	पुस्तकालय (सामुदायिक स्तर)	०.५ हेक्टर/साइट	प्रति १०,००० जनसंख्यामा एक
३.५	सुरक्षा		
	प्रहरी चौकी	०.१ हेक्टर/साइट	प्रति १०,००० जनसंख्यामा एक
	प्रहरी चौकी	०.५ हेक्टर/साइट	प्रति ४०,००० जनसंख्या एक
	प्रहरी प्रधान कार्यालय	१ हेक्टर/साइट	फायर फाइटिंग स्टेशनहरू
३.६	फायर फाइटिंग स्टेशनहरू	१ हेक्टर / संरचना	१,००,००० जनसंख्याको लागि ५- ७ किलोमिटरको दायरामा एउटा फायर फाइट स्टेशन
४.६	विज्ञान र आविष्कार केन्द्र (प्रदर्शनी केन्द्र)	४ हेक्टर / साइट	प्रति ५०,००० जनसंख्यामा एक
४. सांस्कृतिक सुविधाहरू			
४.१	जलाउने / दाहसंस्कार क्षेत्रहरू	०.४ हेक्टर/साइट	
४.२	संग्रहालय	०.५ हेक्टर/साइट	प्रति १०,००० जनसंख्यामा एक
४.३	कला केन्द्र	०.५ हेक्टर/साइट	शहर स्तर
४.४	वृद्धाश्रम, अनाथालय,	०.३ हेक्टर/साइट	प्रति २०,००० जनसंख्यामा एक

क्र.म.	गतिविधिहरू	क्षेत्रफल (हेक्टर)	नर्मस् (Norms)
	असक्षम व्यक्तिहरूको लागि केन्द्र, सेनेटोरियम		
४.५	सामुदायिक कोठा	६६०वर्गमीटर	५,०००जनसंख्या क्षेत्र को लागी एक
४.६	सामुदायिक हल र पुस्तकालय	२,०००वर्गमीटर	१५,०००जनसंख्या क्षेत्र को लागी एक
४.७	मनोरञ्जन क्लब	१०,०००वर्गमीटर	प्रति १,००,००० जनसंख्या क्षेत्र मा एक
४.८	मध्यस्थता र आध्यात्मिक केन्द्र	५,०००वर्गमीटर	प्रति १,००,०००जनसंख्या क्षेत्र मा एक

५. वितरण सेवाहरू

५.१	पेट्रोल पम्प	केवल भरिने स्टेशनहरूः ५१०वर्गमीटर	आवासीय क्षेत्रमा १५०हेक्टर कुल आवासीय क्षेत्रको लागि एउटा पम्प
		भरिने सह सेवा केन्द्रः १,०८०वर्गमीटर	कूल औद्योगिक क्षेत्रको ४० हेक्टरको लागि एउटा पेट्रोल पम्प
			प्रत्येक जिल्ला केन्द्रमा दुई पेट्रोल पम्प प्रत्येक सामुदायिक केन्द्रमा एक पम्प
५.२	दूध वितरण		५ हजार जनसङ्ख्याका लागि एउटा दूध बुथ
५.३	LPG गोदाम	१,०८०	४०,०००-५०,०००जनसंख्याको लागि एउटा ग्रास गोदाम (यो आवासीय क्षेत्रबाट टाढा हुनुपर्छ)

स्रोत: DUDBC, २०१३

२.२.३ सडकको तहर अधिकारक्षेत्र (ROW)

क्र.म.	सडककोपदानुक्रम	मापदण्डहरू	सडकअधिकार क्षेत्र ROW (मि)	सेटब्याक (मि)	जिम्मेवार निकाय

क्र.म.	सडककोपदानुक्रम	मापदण्डहरू	सडकअधिकार क्षेत्र ROW (मि)	सेटब्याक (मि)	जिम्मेवार निकाय
१	राजमार्ग/ आर्टिरियल सडक (भीमदत्त राजमार्ग र महेन्द्रराजमार्ग)	राजमार्गले पूर्वदिखि पश्चिम र उत्तरदेखि दक्षिणसम्म धेरै क्षेत्र र सहरहरू सहित विभिन्न देशहरूलाई जोड्छ	५०	६	सडक विभाग, नेपाल सरकार
२	फिडररोड/सबआर्टिरियलरोड स्याले पहाड रोड	यसले सहर, जिल्ला सदरमुकाम र प्रमुख आर्थिक केन्द्रहरूलाई राजमार्गसँग जोड्छ	३०	६	प्रदेश सरकार
३	कलेक्टर/जिल्ला सडक	यसले नगरपालिका हुँदै जाने राजमार्ग र संघीय सडक, सहरको एक भागलाई अर्को भागमा, सहरको भित्री भागलाई छिमेकी नगरपालिकासँग जोड्छ।	२०	६	प्रदेश सरकार
४	नगरपालिका भित्र कलेक्टर सडक	यसले सहरका विभिन्न भागलाई जिल्ला सडकसँग जोड्छ	२०	६	प्रदेश सरकार
५	नगरपालिका भित्र स्थानीय सडक				
५.१	मेन (गोटा मेडिकल रोड, केती जोनापुर रोड)	फुटपाथ सहित साइकल लेनको व्यवस्था सहित दुई लेनको सडक, दैनिक औसत १५०० देखि ५००० यात्रु गाडी एकाइको बीचमा सडक पार्किङको व्यवस्था; एक घण्टामा दुबैतर्फ करिब ५---१५०० पैदलयात्री आवतजावत	१४	३	नगरपालिका
५.२	अन्य (श्रीपुर मार्ग, नयाटोले मार्ग, परगती मार्ग, शिव मन्दिर मार्ग, गेती बाँसखेडा	१५००-५००० यात्रु कार एकाइ बीचको औसत दैनिक यातायात	१२	३	नगरपालिका

क्र.म.	सडककोपदानुक्रम	मापदण्डहरू	सडकअधिकार क्षेत्र ROW (मि)	सेटब्याक (मि)	जिम्मेवार निकाय
	सडक, ग्रासी मनखमना सडक, सरस्वती विद्यालय मार्ग, दक्षिण नगर मार्ग, हनुमानचोक सडक, आदि ।)	संग फुटपाथ को प्रावधान संग दुई लेन सडक; एक घण्टामा दुबैतर्फ करिब १५०० पैदलयात्री आवतजावत			
५.३	छिमेकको सडक	दैनिक औसत ट्राफिक १,५०० यात्रु कार एकाइ भन्दा कम भएको स्थानीय सडकहरूसँग जोडिएका व्यक्तिगत घरहरू	८	२	नगरपालिका

बिभिन्न सेवा लाइनको विछ्याउने गहिराई (खाँचको तल्लो भागलाई जनाउने)

उपयोगिता को प्रकार	गहिराई (m)
ट्रक सीवर लाइन	२.०-६.०
पानी आपूर्ति लाइन	
(क) सेवा लाइन	०.६ - १.०
(ख) ट्रक लाइन	१.० - १.५
विजुली केबल	
(क) LT केबल	०.६ - १.०
(ख) HT केबल	१.५ २.०.०
दूरसंचार केबल	
(क) प्रत्यक्ष रूपमा राखिएको	०.६ - १.०
(ख) डक्टमा राखिएको	२.० - ३.०
र्यास मेन र लाइनहरू हेरचाह गर्ने दहनशील सामग्री	२.० - ३.०

स्रोत: MOUD, २०२०

२.२.४ प्राकृतिक स्रोत र सांस्कृतिक सम्पदाक्षेत्रको अधिकार

प्राकृतिक/सांस्कृति क स्रोतहरू	सेट ब्याक (मि)	कैफियत
-----------------------------------	----------------------	--------

प्राकृतिक स्रोतहरू

पानी संजाल		
गोदावरी नदी, नदी,	१००	ऐतिहासिकतथ्याङ्गाणनागर्नेवैज्ञानिकविधिमाआधारित ५०-१००

प्राकृतिक/सांस्कृति क स्रोतहरू	सेट ब्याक (मि)	कैफियत
खुटिया नदी, मछेलीदी, मोहनानदी		वर्षकोबाढीफिर्ताअवधि।
	६०	ठूलानदीकिनारमा६०मिटरकोसेटब्याकमासार्वजनिकपार्क, खुलाठाउँरखेलमैदानप्रस्तावगर्नसकिन्छ। यसलेबाढीकोप्रभावलाईकमगर्नरबा ढीकोसमतलक्षेत्रलाईजोगाउनमद्दतगर्द्ध।
बन्दाखोला, गजर खोला, गजर खोला, रिङ्ने खोला, टुडेलाखोला, गडबडी खोला, दुधेपानी, रतापानी, गढ्घोबी, मनहरा, कालानदी	५०	ऐतिहासिकतथ्याङ्कगणनागर्नवैज्ञानिकविधिमाआधारित५०-१०० वर्षकोबाढीफिर्ताअवधि।
	३०	ठूलानदीकिनारमा३०मिटरकोसेटब्याकमासार्वजनिकपार्क, खुलाठाउँरखेलमैदानप्रस्तावगर्नसकिन्छ। यसलेबाढीकोप्रभावलाईकमगर्नरबा ढीकोसमतलक्षेत्रलाईजोगाउनमद्दतगर्द्ध।
चिउरी खोला, आमखोला, साडे खोला, गंगाडे खोला, उल्टो लोला, सेतीकाली, सुनीखोला, गेल खोला, बैरफ्या खोला, जिमुवा, पान, पनकुला, जुर्किया, पाखापानी, धोवन, माटेलीखोला	३०	ऐतिहासिकतथ्याङ्क, अवलोकनरैज्ञानिकविश्लेषणमाआधारित
	२०	ठूलाखोलाकोकिनारमा२०मिटरकोसेटब्याकमासार्वजनिकपार्क, खुलाठाउँरखेलमैदानप्रस्तावगर्नसकिन्छ। यसलेबाढीकोप्रभावलाईकमगर्नरबा ढीकोसमतलक्षेत्रलाईजोगाउनमद्दतगर्द्ध।
प्रमुखताल	५०	लेकफ्रन्टमाकुनैपनिप्रकारकाभवनहरूकोनिर्माणकोलागिसिपाजरऐतिहासिकपानीकोस्तररोकनकोलागिपर्यासअवरोध।
	५	सार्वजनिकपार्क, खुलाठाउँरखेलमैदान५मिटरकोसेटब्याकमानिर्माणगर्नसकिन्छ
पोखरी	१०	पोखरीवरपरकोसिपाजरपरिसंचरणक्षेत्रकोरोकथामकोलागिपर्यासअवरोधआवश्यकछ
	५	सार्वजनिकपार्क, खुलाठाउँरखेलमैदान५मिटरकोसेटब्याकमानिर्माणगर्नसकिन्छ
नहर (प्रमुख)	२०	सम्बन्धितनिकायलेतोकेकोटटबन्धवासिमानाबाट
नहर (सानो)	१०	सम्बन्धितनिकायलेतोकेकोटटबन्धवासिमानाबाट
स्थानीयनहर (कुलो)	५	
जलाधारक्षेत्र (शिमसार)	५०	ऐतिहासिकपानीकोसतहकोकिनारबाट
	५	सार्वजनिकपार्क, खुलाठाउँरखेलमैदान५मिटरकोसेटब्याकमानिर्माणगर्नसकिन्छ
जङ्गल	२०	धमनीसडकनिर्माणकोसम्भावना
सांस्कृतिकस्रोतहरू		
सांस्कृतिक,	२०	

प्राकृतिक/सांस्कृति क स्रोतहरू	सेट ब्याक (मि)	कैफियत
ऐतिहासिकरपुरातात्वि कस्मारकक्षेत्र		

२.२.५ जोखिम संवेदनशील स्रोत नक्शाङ्कनमा आधारित योजना मापदण्डहरू

क्र.म.	पर्यावरण संवेदनशील मुद्दा	विवरण	मापदण्डहरू
१	नगरपालिकाको उत्तरी भाग विशेष गरी वडा नं ४ र ११ को उ (बुढीटेला र पत्रेनी बस्ती)	अत्याधिक ढलान भएको क्षेत्र पहिरोको लागि खतरनाक हुन्छ	३० डिग्री भन्दा बढी ढलान भएको जग्गा कुनै पनि पूर्वाधार विकास र भवन निर्माणका लागि उपयुक्त हुन्दैन।
२	बाढी प्रवल क्षेत्र गोदावरी (खुटिया, मछेली, र मोहना नदी वरपरको क्षेत्र)	नदीको पानी स्थाइ किनाराहरू पार गर्दै नजिकैको भुमिमा बग्छ।	बाढी रोकथामका लागि संरचना निर्माण र वृक्षारेपण र अन्य निर्माणका लागि पर्याप्त अवरोधहरू
३	सक्रिय प्लट लाइन वरपरके क्षेत्र	यस्ता ठाउँमा भूकम्प जाने सम्भावना बढी हुन्छ	मेन सेन्ट्रल थ्रस्ट र मेन बाउन्डी थ्रस्टबाट ५०० मिटरको दुरीमा निर्माण
४	सिल्ट र कालो कपास माटो भएको जमिन	भूकम्पको समयमा त्यस्ता जमिनमा तरलता हुन सक्छ	प्राविधिक पर्यवेक्षण र सुझावमा आधारित विकास
५	प्राकृतिक क्षेत्र (जलक्षेत्र र वन)	वातावरणीय, सांस्कृतिक र आर्थिक कारणले संरक्षणका लागि जलाधार र वन आवश्यक हुन्छ।	कुनै पनि संरचनाको निर्माणका लागि अवरोधको रूपमा बफर क्षेत्र आवश्यक हुन्छ।

परिच्छेद ३. भवन मापदण्डहरू

३.१ भवन मापदण्डहरूको उद्देश्यहरू

भवननिर्माण मापदण्डहरूका धैरै उद्देश्यहरू छन्।

- क) भवनको प्रयोग स्वरूप मोहडा र ग्राउन्ड कभरेजलाई नियमन गरी योजनाकालक्ष्यहरू प्राप्त गर्न सहयोग गर्ने।
- ख) भवननिर्माण र पूर्वाधारका विचवहनक्षमता सन्तुलनमा राख्ने।
- ग) भवनमावस्त्रेहरू र पैदल यात्रुहरूको सुविधाआराम र सुरक्षा सुनिश्चित गर्न भवननिर्माणमा प्रकाश र भेन्टिलेसन आगो, आवाज र संरचनाभृत्कनेबाट जोगाउननियमन गर्ने।
- घ) आपतकालीन समयमा उद्धार कार्यलाई पूरक बनाउन।
- ङ) स्थानीय सडक दृश्य र पहिचानलाई अभिवृद्धि गर्न।

च) सामान्यनागरिक लगायतनिर्माण उद्योगमा संलग्नआर्किटेक्ट, इन्जिनियर, ठेकेदार र अन्यलाई शिक्षित गर्ने

।

३.२ भवन मापदण्डहरूको प्रावधान

न्यूनतम प्लटक्षेत्रफल, जमिन कभरेज, भवनको उचाइ र सेटब्याकहरू

वडा नम्बर १ मा प्रथम तहकोविकास केन्द्र (प्रमुख व्यापार क्षेत्र)								
भवन प्रयोग/ एकै प्रकारको भवन प्रयोग	न्यूनतम प्लट क्षेत्र (वर्गमीटर)		ग्राउन्ड कभरेज (%)		भवनको उचाइ (मि)	सेटब्याकहरू (मि)		
	२०३०	२०५०	२०३०	२०५०		अगाडि	पक्षहरू	पछाडि
बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू	१८६२ (५.५क्ट)	२२०० (६.५क्ट)	५०%	४५%	१९ मि (१+४+३.५ *४=१९) (५ तल्ला)	१०	५	४.५
कपोरेट, निजी र बहुराष्ट्रीय व्यापार केन्द्र	११८५ (३.५क्ट)	१३५४ (४क्ट)	४०%	३५%	१९ मि (५ तल्ला)	१०	५	४.५
मल्टिप्लेक्स हरू	२७०९ (८क्ट)	२८७८ (८.५क्ट)	४०%	३५%	१९ मि (५ तल्ला)	१५	७.५	७.५
होटल र पर्यटन सेवाहरू	२८७८ (८.५क्ट)	३३५२ (९.९क्ट)	४०%	३५%	१९ मि (५ तल्ला)	१०	५	४.५
बजेट होटल (१, २ र ३ तारे)	२२०० (६.५क्ट)	२३७० (७क्ट)	४०%	३५%	१९ मि (५ तल्ला)	१०	५	४.५
सुपर मार्केट (३०% पार्किङ)	२८७८ (८.५क्ट)	३२१५ (९.५क्ट)	४०%	३५%	१९ मि (५ तल्ला)	१५	६	६
अस्पताल (२०% पार्किङ)	५५८६ (१६.५क्ट)	६३३२ (१८.७क्ट)	४०%	३५%	१९ मि (५ तल्ला)	१५	७.५	७.५
अपार्टमेन्टहरू	१३५५ (४क्ट)	१४९० (४.४क्ट)	३५%	३०%	१९ मि (५ तल्ला)	८	६	६
आवासीय	५०८	५४२	५०%	४५%	१९ मि	३	२	२

वडा नम्बर १ मा प्रथम तहकोविकास केन्द्र (प्रमुख व्यापार क्षेत्र)								
भवन प्रयोग/ एकै प्रकारको भवन प्रयोग	न्यूनतम प्लट क्षेत्र (वर्गमीटर)		ग्राउन्ड कभरेज (%)		भवनको उचाइ (मि)	सेटब्याकहरू (मि)		
	२०३०	२०५०	२०३०	२०५०		अगाडि	पक्षहरू	पछाडि
(नोडमा उच्च घनत्व)	(१.५क्व)	(१.६क्व)			(५ तल्ला)			
आवासीयभवन	१९२(११.३ धूर)	१९२(११.३ धूर)	६०%	६०%	१९ मि (५ तल्ला)	३	२	२

नोट :

- क) सन् २०३० सम्ममाविकास गरिने प्रथमतहकाविकास केन्द्रमाबनिने विभिन्नप्रकारका भवनहरूको लागिचाहिने न्यूनतम प्लट क्षेत्र र ग्राउण्ड कभरेज उही केन्द्रमा सन् २०५० सम्ममाविकास हुने क्षेत्रको तुलनामा फरक छ। न्यूनतम प्लट क्षेत्रकम छ तर ग्राउण्ड कभरेज २०५० को तुलनामा फरक छ।
- ख) नेपालको राष्ट्रिय भवन संहितामाउलिलिखितअग्लो भवननिर्माणका सबै आवश्यकताहरू पूरा भएमानगरपालिकाले यस क्षेत्रमा ३६/५ मिटर ९१० तल्लासम्मको भवननिर्माण गर्न अनुमतिदिन सक्छ। तर, भवननिर्माण गर्ने जग्गामाविभिन्नप्रकोपको उच्च जोखिम क्षेत्रमा परेको खण्डमा त्यस्तो निर्माणलाई अनुमतिदिइने छैन।
- ग) यो क्षेत्र 'मिश्रित प्रयोग' क्षेत्र भएकाले 'संस्थागत क्षेत्र' मा उल्लिखितप्रावधानअनुसार विभिन्नप्रकारको भवननिर्माणलाई अनुमतिदिनेछ। यद्यपि, नगरपालिकाले स्वास्थ्य र सुरक्षाको लागि साइटको अवस्थाअनुसार आवश्यकभएमाअतिरिक्तप्रावधानहरू लगाउन सक्छ।
- घ) यस क्षेत्रमावधाशाला, काठ मिल, इँटा ढुङ्गा कारखाना, पोल्ट्री फार्म हाउस लगायतकावालावरणीय तथा स्वास्थ्यमा जोखिम गर्ने भवननिर्माण गर्न अनुमतिदिइने छैन।
- ङ) उच्चजोखिमयुक्त क्षेत्रमा, साइट अवस्थाअनुसार अतिरिक्तप्रावधान राख्दै २ तलासम्मको आवासीय र खद्रापसलहरू मन्त्रिनिर्मात गर्न अनुमतिदिइनेछ। यद्यपि, जोखिम परिमार्जन पछि (जस्तै बाढी क्षेत्र), अन्यभवनहरू पनि यस क्षेत्रमालागु हुने प्रावधानहरू अनुसार निर्माण गर्न अनुमतिदिनेछन्।
- च) नगरपालिकाले जोखिमको प्रकृतिअनुसार जोखिमयुक्त क्षेत्रमाभवननिर्माणका लागिथपप्रावधानहरू राख्न सक्नेछ।
- छ.) कम्तिमा एक छेउमा पछाडि सेट गर्न आवश्यकनहुन सक्छ, यदित्यहाँकै ढोका र भ्यालहरू नराख्ने भए सेटब्याक छाउन आवश्यकहुँदैन। पडित्तभवनहरूको मामलामा, दुवै पक्षमा साइट सेटब्याकहरू आवश्यक पर्दैन।

- ज) केही सडकहरूमा भवननिर्माण गर्दा (नगरपालिकाले परिभाषित गरेको) सडकसँग मिलाइएको समान फ्रन्ट सेटब्याक पालना गर्नुपर्ने हुन सक्छ र उक्त सेटब्याक क्षेत्र निजी स्वामित्वभएपनि सार्वजनिकप्रयोगकालागि अनुमतिदिन सकिनेछ।
- झ) पार्किङ, उपयोगिताहरू र सामनपुर्वाधारहरूको लागिजमिनमुनितल्लाबनाउन अनुमतिदिन सकिन्छ। अवस्थितछेउछाउको भवन वेसमेन्ट विनानिर्माण भएको खण्डमा, संरचनात्मक स्थिरताको लागिअवस्थित छेउछाउको भवनबाट २.५ मिटरको सेटब्याक बनाउनु पर्नेछ। यो कुलभुइँक्षेत्रफलको कम्तिमा १/१० भागभित्रको न्यूनतम क्षेत्रफल बराबरको भयालहरू (उज्यालो र हावा) राख्नपर्दछ, जसको कम्तिमाआधाखुला गर्न सकिने हुनुपर्छ। भयालको न्यूनतमउचाइ २.४ मिटर (८' ००") कायम गरिनुपर्छ।
- ञ) न्यूनतम १९२ वर्गमिटर (११.३ धुर) प्लट क्षेत्रफलभएको व्यक्तिगतनिजीजगामा ५ तल्ला (१९ मिटर) सम्मकोशुद्ध आवासीयप्रयोगको अनुमतिदिइने छ। यद्यपि, त्यस्ताआवासीयभवनहरूलाई विद्यालय, नर्सिङ होम, व्यावसायिक र कार्यालयप्रयोजनहरू जस्ता अन्यप्रयोगकालागि भाडामा लिनरप्रयोग गर्न अनुमतिदिइने छैन।
- ट) यस विकास केन्द्र भित्रको पुरानाबस्तिमाअवस्थितभवनभत्काएर नयाँभवनपुनर्निर्माण गर्दा न्यूनतम प्लट क्षेत्र नपुगेमा आवासीयप्रयोग मात्र गर्न दिइनेछ।
- ठ) कमजोर तल्ला(Soft Story)भएकाभवनहरु जस्तै भुई तल्लामा गाडी राख्नखुल्ला छाडेको, कुनै विचको तल्लामाखुल्ला छाडेकोमा भुकम्पप्रतिरोधात्मक गर्न खम्बाहरू (Columns)विच स्टील/फलामको bracing राख्ने, खम्बाहरू वीचShear Wall (गारो) हुनपर्दछ।
- ड) दिशागर्नेप्यानवा वाटर कोसेट भएको कोठालाई शौचालयको रूपमावाहेक अन्यप्रयोजन गर्न पाइने छैन। त्यस्तो कोठामा जानलाई कुनै पनिभान्साकोठामा वाखानापकाउने ठाउँमा ढोका राख्नदिइने छैन। शौचालयमाप्रवेशद्वार पूर्ण रूपमावन्द गर्ने ढोका हुनुपर्छ।

वडा नम्बर २ मा दोस्रो तहकोविकास केन्द्र (प्रशासनिक र संस्थागत क्षेत्र)

भवन प्रयोग/एकै प्रकारको भवन प्रयोग	न्यूनतम प्लट क्षेत्र (वर्गमीटर)		ग्राउन्ड कभरेज (%)		भवनको उचाइ (मि)	सेटब्याक (मि)		
	२०३०	२०५०	२०३०	२०५०		अगाडि	छेउ	पछाडि
सरकारी संस्थाहरू	११८५ (३.५ कट्टा)	१४९० (४.४ कट्टा)	५०%	४५%	१५.५ मि (१+४+३. ५*३ =१५.५ मि) (४ तल्ला)	८	५	४.५
वाणिज्य र कार्यालयहरू	१०१६ (३.५ कट्टा)	११८५ (३.५ कट्टा)	४०%	३५%	१५.५ मि (४ तल्ला)	८	५	४.५
सभा गृह	१८६२ (५.५ कट्टा)	२२३५ (६.६ कट्टा)	३०%	३०%	१५.५ मि (४ तल्ला)	१०	५	४.५

वडा नम्बर २ मा दोस्रो तहकोविकास केन्द्र (प्रशासनिक र संस्थागत क्षेत्र)								
भवन प्रयोग/एके प्रकारको भवन प्रयोग	न्यूनतम प्लट क्षेत्र (वर्गमीटर)		ग्राउन्ड कभरेज (%)		भवनको उचाइ (मि)	सेटब्याक (मि)		
	२०३०	२०५०	२०३०	२०५०		अगाडि	छेउ	पछाडि
स्वास्थ्य सेवाहरू								
प्रयोगशाला / क्लिनिक	५०८ (१.५ कट्टा)	५४२ (१.६ कट्टा)	६०%	६०%	१५.५ मि (४ तल्ला)	६	४.५	३.५
बाल हेरचाह केन्द्र/प्रसूति अस्पताल	११९५ (३.५ कट्टा)	१११८ (२.३ कट्टा)	५०%	५०%	१५.५ मि (४ तल्ला)	७.५	४.५	४.५
नर्सिंग होम/पोलिक्लिनिक	२८७८ (८.५ कट्टा)	३२१६ (९.५ कट्टा)	४०%	४०%	१५.५ मि (४ तल्ला)	७.५	४.५	४.५
अस्पताल (५० बेड सम्म)	४३७२ ४ (११ कट्टा)	४४०२ (१३ कट्टा)	४०%	४०%	१५.५ मि (४ तल्ला)	१०	५	४.५
अस्पताल (५०-२०० बेड)	२५०५ ८ (३.७ बिघा)	२७०८ ७ (४ बिघा)	३५%	३५%	१५.५ मि (४ तल्ला)	१५	७.५	७.५
शैक्षिक संस्थाहरू								
कलेजहरू	४३७२ ४ (११ कट्टा)	४४०२ (१३ कट्टा)	४०%	४०%	१५.५ मि (४ तल्ला)	१०	७.५	७.५
पोलिटेक्निक र व्यावसायिक तालिम केन्द्र	४३७२ ४ (११ कट्टा)	४४०२ (१३ कट्टा)	४०%	४०%	१५.५ मि (४ तल्ला)	१०	७.५	७.५
सार्वजनिक उपयोगिता र सेवाहरू								
सुरक्षा (प्रहरी स्टेशन) र विपद् व्यवस्थापन केन्द्र	४३७२ ४ (११ कट्टा)	४४०२ (१३ कट्टा)	४०%	४०%	१५.५ मि (४ तल्ला)	१०	७.५	७.५

वडा नम्बर २ मा दोस्रो तहकोविकास केन्द्र (प्रशासनिक र संस्थागत क्षेत्र)								
भवन प्रयोग/एके प्रकारको भवन प्रयोग	न्युनतम प्लट क्षेत्र (वर्गमीटर)		ग्राउन्ड कभरेज (%)		भवनको उचाइ (मि)	सेटब्याक (मि)		
	२०३०	२०५०	२०३०	२०५०		अगाडि	छेउ	पछाडि
स्टुडियो अपार्टमेन्ट	२०३२ (६ कट्टा)	२२०१ (६.५ कट्टा)	३५% ३०%	३०% ४५%	१५.५ मि (४ तल्ला)	७.५	४.५	४.५
आवासीय (मध्यम घनत्व)	३३९ (१ कट्टा)	३७३ (१.१ कट्टा)	५०%	४५%	१५.५ मि (४ तल्ला)	३	२	२
आवासीय भवन	१९२ (११.३ धुर)	१९२ (११.३ धुर)	६०%	६०%	१५.५ मि (४ तल्ला)	३	२	२

नोट :

- क) सन् २०३० सम्मको विकास केन्द्रमाबनिने प्रायजसो भवनहरूको न्युनतम क्षेत्रफलकम तर ग्राउण्ड कभरेज बढी राखेको छ, उस्तै प्रकारका भवनहरूलाई सन् २०५० सम्ममाविकास हुने क्षेत्रमा।
- ख) नेपालको राष्ट्रिय भवन संहितामाउलिलिखितअग्लो राइज कन्स्ट्रक्शनका सबै आवश्यकता पूरा भएमानगरपालिकाले यस क्षेत्रमा २९.५ मिटर (८ तला) सम्मको भवननिर्माण गर्न अनुमतिदिन सक्छ। तर, प्लट जोखिम प्रवण क्षेत्रको उच्च जोखिममा परेको खण्डमा त्यस्तो निर्माणलाई अनुमतिदिइने छैन।
- ग) यो क्षेत्र 'मिश्रित प्रयोग' क्षेत्र भएकाले 'संस्थागत क्षेत्र' मा उल्लिखितप्रावधानअनुसार विभन्नप्रकारको भवननिर्माणलाई अनुमनितदिनेछ। यद्यपि, नगरपालिकाले स्वास्थ्य र सुरक्षाको लागि साइटको अवस्थाअनुसार आवश्यकभएमाअतिरिक्तप्रावधानहरू लगाउन सक्छ।
- घ) यस क्षेत्रमावधशाला, काठ मिल, इँटा ढुङ्गा कारखाना, पोल्ट्री फार्म हाउस लगायतकावालावरणीय तथा स्वास्थ्यमा जोखिम गर्ने भवननिर्माण गर्न अनुमतिदिइने छैन।
- ङ) उच्चजोखिमयुक्त क्षेत्रमा, साइट अवस्थाअनुसार अतिरिक्तप्रावधान राख्दै २ तलासम्मको आवासीय र खद्रापसलहरू मन्रनिर्मात गर्न अनुमतिदिइनेछ। यद्यपि, जोखिम परिमार्जन पछि (जस्तै बाढी क्षेत्र), अन्यभवनहरू पनि यस क्षेत्रमालागु हुने प्रावधानहरू अनुसार निर्माण गर्न अनुमतिदिनेछन्।
- च) नगरपालिकाले जोखिमको प्रकृतिअनुसार जोखिमयुक्त क्षेत्रमाभवननिर्माणका लागिथपप्रावधानहरू राख्न सक्नेछ।
- छ) कमितमा एक छेउमा पछाडि सेट गर्न आवश्यकनहुन सक्छ, यदित्यहाँकुनै ढोका र भ्यालहरू नराख्ने भए सेटब्याक छाउन आवश्यकहुँदैन। पडित्तभवनहरूको मामलामा, दुवै पक्षमा साइट सेटब्याकहरू आवश्यक पर्दैन।

- ज) केही सडकहरूमा भवननिर्माण गर्दा (नगरपालिकाले परिभाषित गरेको) सडकसँग मिलाइएको समान फ्रन्ट सेटब्याक पालना गर्नुपर्ने हुन सक्छ र उक्त सेटब्याक क्षेत्र निजी स्वामित्वभएपनि सार्वजनिकप्रयोगकालागि अनुमतिदिन सकिने छ।
- झ) पार्किङ, उपयोगिताहरू र सामनपुर्वाधारहरूको लागिजमिनमुनितल्लाबनाउन अनुमतिदिन सकिन्दछ। अवस्थितछेउछाउको भवन वेसमेन्ट विनानिर्माण भएको खण्डमा, संरचनात्मक स्थिरताको लागिअवस्थित छेउछाउको भवनबाट २.५ मिटरको सेटब्याक बनाउन पर्नेछ। यो कुलभुइँक्षेत्रफलको कम्तिमा १/१० भागभित्रको न्यूनतम क्षेत्रफल बराबरको भयालहरू (उज्यालो र हावा) राख्नुपर्दछ, जसको कम्तिमा आधाखुला गर्न सकिने हुनुपर्छ। भयालको न्यूनतमउचाइ २.४ मिटर (८' ००") कायम गरिनुपर्छ।
- ञ) न्यूनतम १९२ वर्गमिटर (११.३ धुर) प्लट क्षेत्रफलभएको व्यक्तिगतनिजीजग्गामा ५ तल्ला (१९ मिटर) सम्मकोशुद्ध आवासीयप्रयोगको अनुमतिदिने छ। यद्यपि, त्यस्ताआवासीयभवनहरूलाई विद्यालय, नर्सिङ होम, व्यावसायिक र कार्यालयप्रयोजनहरू जस्ता अन्यप्रयोगकालागि भाडामा लिनरप्रयोग गर्न अनुमतिदिने छैन।
- ट) यस विकास केन्द्र भित्रको पुरानाबस्तिमाअवस्थितभवनभत्काएर नयाँभवनपुनर्निर्माण गर्दा न्यूनतम प्लट क्षेत्र नपुगेमा आवासीयप्रयोग मात्र गर्न दिइनेछ।

वडा नम्बर १० मा दोस्रो तहकोविकास केन्द्र (संस्थागत र औद्योगिक क्षेत्र)								
भवन प्रयोग/ एकै प्रकारको भवन प्रयोग	न्यूनतम प्लट क्षेत्र (वर्गमीटर)		ग्राउन्ड कभरेज (%)		भवनको उचाइ (मि)	सेटब्याक (मि)		
	२०३०	२०५०	२०३०	२०५०		अगाडि	पक्षहरू	पछाडि
सरकारी संस्थाहरू	११८५ (३.५ कट्टा)	१४९० (४.४ कट्टा)	५०%	४५%	१५.५ मि (१+४+ ३.५*३ =१५.५ मि) (४ तल्ला)	८	५	४.५
वाणिज्य र कार्यालयहरू	१०१६ (३ कट्टा)	११८५ (३.५ कट्टा)	४०%	३५%	१५.५ मि (४ तल्ला)	८	५	४.५
सभा गृह	१८६२ (५.५ कट्टा)	२२३५ (६.६ कट्टा)	३०%	३०%	१५.५ मि (४ तल्ला)	१०	५	४.५
थोक बिक्री व्यापार, एकीकृत	२५०८ (१	२५०८ (१	३०%	३०%	९.५ मि	१५	७.५	७.५

वडा नम्बर १० मा दोस्रो तहकोविकास केन्द्र (संस्थागत र औद्योगिक क्षेत्र)								
भवन प्रयोग/ एकै प्रकारको भवन प्रयोग	न्यूनतम प्लट क्षेत्र (वर्गमीटर)		ग्राउन्ड कभरेज (%)		भवनको उचाइ (मि)	सेटब्याक (मि)		
	२०३०	२०५०	२०३०	२०५०		अगाडि	पक्षहरू	पछाडि
फ्रेट कम्प्लेक्स (स्टचान्डलोन)	बिघा	बिघा			(२ तल्ला)			
गोदाम, गोदाम, शीतभण्डार र नाश नहुने र न जल्ने बस्तुको निक्षेप	१०,०० ० (१ हेक्टर)	१०,०० ० (१ हेक्टर)	४०%	४०%	९.५ मि (२ तल्ला)	३०	७.५	७.५
कार्यशाला र र्यारेजहरू	२५०८ (१ बिघा)	२५०८ (१ बिघा)	३०%	३०%	९.५ मि (२ तल्ला)	१५	७.५	७.५
सामान्य उद्योग फ्ल्याट	२०३२ (६ कठ्ठा)	२०३२ (६ कठ्ठा)	४०%	४०%	९.५ मि (२ तल्ला)	१५	७.५	७.५
फर्निचर र हार्डवेयर पसलहरू	२०३२ (६ कठ्ठा)	२०३२ (६ कठ्ठा)	४०%	४०%	१५.५ मि (४ तल्ला)	६	४	४
सिमेन्ट र रड जस्ता निर्माण सामग्री पसलहरू	७५२४ (३ बिघा)	७५२४ (३ बिघा)	४०%	४०%	१५.५ मि (४ तल्ला)	८	५	४.५
पेट्रोल पम्प: भरिने स्टेशनहरू मात्र	५१०	५१०	१०%	१०%	६ मि (१ तल्ला)	३	२	२
पेट्रोल पम्प: फिलिंग कम सर्विस स्टेशन	१०८०	१०८०	२०%	२०%	६ मि (१ तल्ला)	६	३.५	३.५
कम्प्रेस्ट नेचुरल ग्याँस (CNG) मदर स्टेशन (बिल्डिंग कन्ट्रोल	१०८०	१०८०	२०%	२०%	४.५ मि (१ तल्ला)	६	३.५	३.५

वडा नम्बर १० मा दोस्रो तहकोविकास केन्द्र (संस्थागत र औद्योगिक क्षेत्र)								
भवन प्रयोग/ एकै प्रकारको भवन प्रयोग	न्यूनतम प्लट क्षेत्र (वर्गमीटर)		ग्राउन्ड कभरेज (%)		भवनको उचाइ (मि) (४ तल्ला)	सेटब्याक (मि)		
	२०३०	२०५०	२०३०	२०५०		अगाडि	पक्षहरू	पछाडि
रुम, अफिस, डिस्पेन्सिङ रुम, स्टोर, प्यान्टी र WC सहित)								
प्रयोगशाला / विलिनिक	५०८ (१.५ कट्टा)	५४२ (१.६ कट्टा)	६०%	६०%	१५.५ मि (४ तल्ला)	६	४.५	३.५
बाल हेरचाह केन्द्र/प्रसूति अस्पताल	११९५ (३.५ कट्टा)	१११८ (३.३ कट्टा)	५०%	५०%	१५.५ मि (४ तल्ला)	७.५	४.५	४.५
नर्सिंग होम/पोलिक्लिनि क	२८७८ (८.५ कट्टा)	३२१६ (९.५ कट्टा)	४०%	४०%	१५.५ मि (४ तल्ला)	७.५	४.५	४.५
कलेजहरू	४३७२४ (११ कट्टा)	४४०२ (१३ कट्टा)	४०%	४०%	१५.५ मि (४ तल्ला)	१०	७.५	७.५
पोलिटेक्निक र व्यावसायिक तालिम केन्द्र	४३७२४ (११ कट्टा)	४४०२ (१३ कट्टा)	४०%	४०%	१५.५ मि (४ तल्ला)	१०	७.५	७.५
सुरक्षा (प्रहरी स्टेशन) र विपद् व्यवस्थापन केन्द्र	४३७२४ (११ कट्टा)	४४०२ (१३ कट्टा)	४०%	४०%	१५.५ मि (४ तल्ला)	१०	७.५	७.५
स्टुडियो अपार्टमेन्ट	२०३२ (६ कट्टा)	२२०१ (६.५ कट्टा)	३५%	३०%	१५.५ मि (४ तल्ला)	७.५	४.५	४.५
आवासीय (मध्यम	३३९	३७३	५०%	४५%	१५.५	३	२	२

वडा नम्बर १० मा दोस्रो तहकोविकास केन्द्र (संस्थागत र औद्योगिक क्षेत्र)								
भवन प्रयोग/ एकै प्रकारको भवन प्रयोग	न्यूनतम प्लट क्षेत्र (वर्गमीटर)		ग्राउन्ड कभरेज (%)		भवनको उचाइ (मि)	सेटब्याक (मि)		
	२०३०	२०५०	२०३०	२०५०		अगाडि	पक्षहरू	पछाडि
घनत्व)	(१ कष्टा)	(१.१ कष्टा)			मि (४ तल्ला)			
आवासीय भवन	१९२ (११.३ धुर)	१९२ (११.३ धुर)	६०%	६०%	१५.५ मि (४ तल्ला)	३	२	२

नोट :

- क) सन् २०३० सम्मको विकास केन्द्रमाबन्निने प्रायजसो भवनहरूको न्युनतम क्षेत्रफलकम तर ग्राउण्ड कभरेज बढी राखेको छ, उस्तै प्रकारका भवनहरूलाई सन् २०५० सम्ममाविकास हुने क्षेत्रमा।
- ख) नेपालको राष्ट्रिय भवन संहितामाउलिल्खितअग्लो राइज कन्स्ट्रक्शनका सबै आवश्यकता पूरा भएमानगरपालिकाले यस क्षेत्रमा २९.५ मिटर (८ तला) सम्मको भवननिर्माण गर्न अनुमतिदिन सक्छ। तर, प्लट जोखिम प्रवण क्षेत्रको उच्च जोखिममा परेको खण्डमा त्यस्तो निर्माणलाई अनुमतिदिइने छैन।
- ग) यो क्षेत्र 'मिश्रित प्रयोग' क्षेत्र भएकाले 'संस्थागत क्षेत्र' मा उल्लिखितप्रावधानअनुसार विभन्नप्रकारको भवननिर्माणलाई अनुमनितदिनेछ। यद्यपि, नगरपालिकाले स्वास्थ्य र सुरक्षाको लागि साइटको अवस्थाअनुसार आवश्यकभएमाअतिरिक्तप्रावधानहरू लगाउन सक्छ।
- घ) यस क्षेत्रमावधाशाला, काठ मिल, इँटा ढुङ्गा कारखाना, पोल्ट्री फार्म हाउस लगायतकावालावरणीय तथा स्वास्थ्यमा जोखिम गर्ने भवननिर्माण गर्न अनुमतिदिइने छैन।
- ड) उच्चजोखिमयुक्त क्षेत्रमा, साइट अवस्थाअनुसार अतिरिक्तप्रावधान राख्दै २ तलासम्मको आवासीय र खद्रापसलहरू मन्त्रनिर्मात गर्न अनुमतिदिइनेछ। यद्यपि, जोखिम परिमार्जन पछि (जस्तै बाढी क्षेत्र), अन्यभवनहरू पनि यस क्षेत्रमालागु हुने प्रावधानहरू अनुसार निर्माण गर्न अनुमतिदिनेछन्।
- च) नगरपालिकाले जोखिमको प्रकृतिअनुसार जोखिमयुक्त क्षेत्रमाभवननिर्माणका लागिथपप्रावधानहरू राख्न सक्नेछ।
- छ) कमितमा एक छेउमा पछाडि सेट गर्न आवश्यकनहुन सक्छ, यदित्यहाँकुनै ढोका र भ्यालहरू नराख्ने भए सेटब्याक छाउन आवश्यकहुँदैन। पछिक्तभवनहरूको मामलामा, दुवै पक्षमा साइट सेटब्याकहरू आवश्यक पर्दैन।
- ज) केही सडकहरूमा भवननिर्माण गर्दा (नगरपालिकाले परिभाषित गरेको) सडकसँग मिलाइएको समान फ्रन्ट सेटब्याक पालना गर्नुपर्ने हुन सक्छ र उक्त सेटब्याक क्षेत्र निजी स्वामित्वभएपनि सार्वजनिकप्रयोगकालागिअनुमतिदिन सकिने छ।

- भ) पार्किङ, उपयोगिताहरू र सामनपुर्वाधारहरूको लागि जमिनमुनितल्लाबनाउन अनुमतिदिन सकिन्छ। अवस्थितछेउद्घाउको भवन बेसमेन्ट विनानिर्माण भएको खण्डमा, संरचनात्मक स्थिरताको लागि अवस्थित छेउद्घाउको भवनबाट २.५ मिटरको सेटब्याक बनाउनु पर्नेछ। यो कुलभुइँक्षेत्रफलको कम्तिमा १/१० भागभित्रको न्यूनतम क्षेत्रफल बराबरको भूयालहरू (उज्यालो र हावा) राख्नुपर्दछ, जसको कम्तिमाआधाखुला गर्न सकिने हुनुपर्दछ। भूयालको न्यूनतमउचाइ २.४ मिटर (८' ००") कायम गरिनुपर्दछ।
- ज) न्यूनतम १९२ वर्गमिटर (११.३ धुर) प्लट क्षेत्रफलभएको व्यक्तिगतनिजीजग्गामा ५ तल्ला (१९ मिटर) सम्मकोशुद्ध आवासीयप्रयोगको अनुमतिदिइने छ। यद्यपि, त्यस्ताआवासीयभवनहरूलाई विद्यालय, नर्सिङ होम, व्यावसायिक र कार्यालयप्रयोजनहरू जस्ता अन्यप्रयोगकालागि भाडामा लिनरप्रयोग गर्न अनुमतिदिइने छैन।
- ट) यस विकास केन्द्र भित्रको पुरानावस्तिमाअवस्थितभवनभत्काएर नयाँभवनपुनर्निर्माण गर्दा न्यूनतम प्लट क्षेत्र नपुगेमा आवासीयप्रयोग मात्र गर्न दिइनेछ।

वडा नम्बर १० मा दोस्रो तहकोविकास केन्द्र (कृषि सेवा क्षेत्र)								
भवन प्रयोग/एकै प्रकारको भवन प्रयोग	न्यूनतम प्लट क्षेत्र (वर्गमीटर)		ग्राउन्ड कभरेज (%)		भवनको उचाइ (मि)	सेटब्याक (मि)		
	२०३०	२०५०	२०३०	२०५०		अगाडि	पक्षहरू	पछाडि
फार्म हाउस	४०६४ (१२ कट्टा)	४४०३ (१३ कट्टा)	१५% (पोल्ट्री फार्म)	१५% (पोल्ट्री फार्म) ५% (गाईवस्तु)	८ मिटर (२ तल्ला)	९.०	६.५	५.५
डेरी फार्म	२०३१७ (३ बिघा)	२०३१७ (३ बिघा)	५% (गाईवस्तु)	२५%	११.५ मिटर (३ तल्ला)	७.५	५.५	४.५
घरेलु उद्योग	६७८ (२ कट्टा)	६७८ (२ कट्टा)	४०%	४०%	८ मिटर (२ तल्ला)	५.५	३.५	३.०
चामल मिल	२०३२ (६ कट्टा)	२०३२ (६ कट्टा)	३५%	३५%	९.५ मिटर (२ तल्ला)	९.५	७.५	७.५
चिसो भण्डार	२०३२ (६ कट्टा)	२०३२ (६ कट्टा)	३५%	३५%	९.५ मिटर (२	९.५	७.५	७.५

वडा नम्बर १० मा दोस्रो तहकोविकास केन्द्र (कृषि सेवा क्षेत्र)

भवन प्रयोग/एकै प्रकारको भवन प्रयोग	न्यूनतम प्लट क्षेत्र (वर्गमीटर)	ग्राउन्ड कभरेज (%)		भवनको उचाइ (मि)	सेटब्याक (मि)			
		२०३०	२०५०		२०३०	२०५०	तल्ला)	
स्थानीय खुद्रा पसलहरू	२५४ (१५ धुर)	२५४ (१५ धुर)	५०%	४५%	१२ मि (३ तल्ला)	२.०	१.५	१.५
स्वास्थ्य केन्द्र/पोस्ट	६७८ (२ कट्टा)	६७८ (२ कट्टा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	२.५	२.०	२.०
डे केयर सेन्टर	५०८ (१.५ कट्टा)	५०८ (१.५ कट्टा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	३.०	२.०	२.०
प्राथमिक विद्यालय	८४७ (२.५ कट्टा)	८४७ (२.५ कट्टा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	५.०	२.५	२.५
शिशु विद्यालय	५०८ (१.५ कट्टा)	५०८ (१.५ कट्टा)	३५%	३०%	१२ मि (३ तल्ला)	५.०	२.५	२.५
आवासीय भवन	१९२ (११.३ धुर)	१९२ (११.३ धुर)	६०%	६०%	१२ मि (३ तल्ला)	२.५	१.५	१.५

- क) न्यूनतम प्लट साइज आवश्यकतादुवै वर्षको लागि समान राखिएको छ तर २०३० को तुलनामावर्ष २०५० को लागि ग्राउन्ड कभरेज सानो राखिएको छ ।
- ख) नगरपालिकाले जोखिमको प्रकृतिअनुसार जोखिमयुक्त क्षेत्रमाभवननिर्माणका लागिथपव्यवस्थ गर्न सक्नेछ ।
- ग) यो क्षेत्र 'मिश्रित प्रयोग' क्षेत्र भएकाले 'संस्थागत क्षेत्र' मा उल्लिखितप्रावधानअनुसार विभन्नप्रकारको भवननिर्माणलाई अनुमतिदिनेछ । यद्यपि, नगरपालिकाले स्वास्थ्य र सुरक्षाको लागि साइटको अवस्थाअनुसार आवश्यकभएमाअतिरिक्तप्रावधानहरू लगाउन सक्छ ।
- घ) यस क्षेत्रमावधशाला, काठ मिल, इँटा ढुङ्गा कारखाना, पोल्ट्री फार्म हाउस लगायतकावालावरणीय तथा स्वास्थ्यमा जोखिम गर्ने भवननिर्माण गर्न अनुमतिदिइने छैन ।

- ड) उच्चजोखिमयुक्त क्षेत्रमा, साइट अवस्थाअनुसार अतिरिक्तप्रावधान राख्दै २ तलासम्मको आवासीय र खद्रापसलहरु मत्रनिर्मात गर्न अनुमतिदिइनेछ । यद्यपि, जोखिम परिमार्जन पछि (जस्तै बाढी क्षेत्र), अन्यभवनहरु पनि यस क्षेत्रमालागु हुने प्रावधानहरु अनुसार निर्माण गर्न अनुमतिदिइनेछन् ।
- च) कम्तिमाक्रयाल नराख्ने सडकमा सेटव्याक आवश्यक छैन । केही क्षेत्रहरुमायदित्यहाँअवस्थितवा पडित्तभवनहरु योजनाबनाइएको छ भने, दुवै छेउमा सेटव्याक अर्को भवनहरुको छेउमा आवश्यकता पर्दैन ।
- छ) न्यूनतम १९२ वर्गमिटर (११.३ धुर) ३ तला (१२ मिटर) सम्मको प्लट क्षेत्रफलभएको व्यक्तिगतनिजीजग्गामापनि शुद्ध आवासीयप्रयोगको अनुमति छ । यद्यपि, त्यस्ताआवासीयभवनहलाई विद्यालय, नर्सिङ होम, व्यावसायिक र कार्यालय प्रयोजनहरु जस्ता अन्यप्रयोगकालागि भाडामा लिन/प्रयोग गर्न अनुमति छैन ।
- ज) यस नोड भित्रपहिले नै बनाइएको क्षेत्रमाअवस्थितभवनभत्काएर नयाँभवनपुनर्निर्माण गर्दा, न्यूनतम लट क्षेत्र पुरा नभएमा, आवासीयप्रयोग मात्र गर्न अनुमतिदिइनेछ ।

कृषि सम्बन्धीप्रयोगकालागि:

- (क) बाउन्डी पर्खालको लागिअधिकतम १.५ मिटर उचाईमा हुनेछ । फार्म हाउसको लागिआवास र फार्म शेड भवनबीचन्यूनतम ६ मिटरको दुरी हुनुपर्छ ।
- (ख) अन्य सबै प्रयोगको लागि (कुखुरापालनबाहेक) खुला ठाउँमा ३.० मिटर चौडाईको बाटो कम्तिमा ३०% सेटव्याक रोप्नु पर्छ ।
- (ग) वर्षाको पानी संकलनको लागिफार्म हाउसको भित्रीभागमा टयाङ्गाको न्यूनतममात्रा १०० कु.जि. हुनु पर्छ ।

वडा नम्बर द दोस्रो तहको विकास केन्द्र (औद्योगिक क्षेत्र)								
भवन प्रयोग/ एकै प्रकारको भवन प्रयोग	न्यूनतम जग्गाको क्षेत्र (वर्ग मि)		ग्राउण्ड कभरेज (%)		भवन उचाई (मि)	सेटव्याक (मि)		
	२०३०	२०५०	२०	२०५		अगाडी	छेउ	पछाडी
थोक बिक्री व्यापार, एकीकृत फ्रेट कम्प्लेक्स (स्टचान्डअलोन)	२०५८ (१ बिघा)	२०५८ (१ बिघा)	३० %	३० %	९.५ मि (२ तल्ला)	१५	७.५	७.५
गोदाम, गोदाम, शीतभण्डार र नाश नहुने र न जल्ने बस्तुको निक्षेप	१०००० (१ हेक्टर)	१०००० (१ हेक्टर)	४० %	४० %	९.५ मि (२ तल्ला)	३०	७.५	७.५
कार्यशाला र ग्यारेजहरू	२०५८ (१ बिघा)	२०५८ (१ बिघा)	३० %	३० %	९.५ मि (२ तल्ला)	१५	७.५	७.५

सामान्य उद्योग फ्ल्याट	२०३२ (६कट्ठा)	२०३२ (६कट्ठा)	४० %	४० %	९.५ मि (२ तल्ला)	१५	७.५	७.५
फर्निचर र हार्डवेयर पसलहरू	२०३२ (६कट्ठा)	२०३२ (६कट्ठा)	४० %	४० %	१५.५ मि (४तल्ला)	६	४	४
सिमेन्ट र रड जस्ता निर्माण सामग्री पसलहरू	७५२४ (३बिघा)	७५२४ (३बिघा)	४० %	४० %	१५.५ मि (४तल्ला)	८	५	४.५
पेट्रोल पम्पभरिने : स्टेशनहरू मात्र	५१०	५१०	१० %	१० %	६ मि (१तल्ला)	३	२	२
पेट्रोल पम्पफिलिंग कम : सर्विस स्टेशन	१०८०	१०८०	२० %	२० %	६ मि (१तल्ला)	६	३.५	३.५
कम्प्रेस्ड नेचुरल ग्याँस (CNG)मदर स्टेशन बिल्डिंग कन्ट्रोल रूम), (अफिस, डिस्पेन्सिङ रूम, स्टोर, प्यान्टी र WCसहित)	१०८०	१०८०	२० %	२० %	४.५ मि (१तल्ला)	६	३.५	३.५
वाणिज्य र व्यापार कार्यालयहरू	१०१६ (३ कट्ठा)	१०१६ (३ कट्ठा)	४० %	४० %	१५.५ मि (४तल्ला)	८	५	४.५
आवासीय भवन	१९२ (११.३धुर)	१९२ (११.३धुर)	६० %	६० %	१५.५ मि (४तल्ला)	३	२	२

नोट :

- क) सन् २०३० सम्मको विकास केन्द्रमावनिने प्रायजसो भवनहरूको न्युनतम क्षेत्रफलकम तर ग्राउण्ड कभरेज बढी राखेको छ, उस्तै प्रकारका भवनहरूलाई सन् २०५० सम्ममाविकास हुने क्षेत्रमा।

- ख) नेपालको राष्ट्रिय भवन सहितामाउलिलिखितअगलो राइज कन्स्ट्रक्शनका सबै आवश्यकता पूरा भएमानगरपालिकाले यस क्षेत्रमा २९.५ मिटर (८ तला) सम्मको भवननिर्माण गर्न अनुमतिदिन सक्छ। तर, प्लट जोखिम प्रवण क्षेत्रको उच्च जोखिममा परेको खण्डमा त्यस्तो निर्माणलाई अनुमतिदिइने छैन।
- ग) नगरपालिकाले जोखिमको प्रकृतिअनुसार जोखिमयुक्त क्षेत्रमाभवननिर्माणका लागिथपप्रावधानहरु राख्न सक्नेछ।
- घ) कम्तिमा एक छेउमा पछाडि सेट गर्न आवश्यकनहुन सक्छ, यदित्यहाँकै ढोका र भूयालहरू नराख्ने भए सेटव्याक छाउन आवश्यकहुँदैन। पछिक्तभवनहरूको मामलामा, दुवै पक्षमा साइड सेटव्याकहरू आवश्यक पर्दैन।
- ङ) केही सडकहरूमा भवननिर्माण गर्दा (नगरपालिकाले परिभाषित गरेको) सडकसँग मिलाइएको समान फ्रन्ट सेटव्याक पालना गर्नुपर्ने हुन सक्छ र उक्त सेटव्याक क्षेत्र निजी स्वामित्वभएपनि सार्वजनिकप्रयोगकालागि अनुमतिदिन सकिने छ।
- च) पार्किङ, उपयोगिताहरू र सामनपुर्वाधारहरूको लागिजमिनमुनितल्लाबनाउन अनुमतिदिन सकिन्द्छ। अवस्थितछेउछाउको भवन बेसमेन्ट बिनानिर्माण भएको खण्डमा, संरचनात्मक स्थिरताको लागिअवस्थित छेउछाउको भवनबाट २.५ मिटरको सेटव्याक बनाउनु पर्नेछ। यो कुलभुइँक्षेत्रफलको कम्तिमा १/१० भागभित्रको न्यूनतम क्षेत्रफल बराबरको भूयालहरू (उज्यालो र हावा) राख्नुपर्दछ, जसको कम्तिमाआधाखुला गर्न सकिने हुनुपर्दछ। भूयालको न्यूनतमउचाइ २.४ मिटर (८' ००") कायम गरिनुपर्दछ।
- छ) न्यूनतम १९२ वर्गमिटर (११.३ धुर) प्लट क्षेत्रफलभएको व्यक्तिगतनिजीजग्गामा ५ तल्ला (१९ मिटर) सम्मकोशुद्ध आवासीयप्रयोगको अनुमतिदिइने छ। यद्यपि, त्यस्ताआवासीयभवनहरूलाई विद्यालय, नर्सिङ होम, व्यावसायिक र कार्यालयप्रयोजनहरू जस्ता अन्यप्रयोगकालागि भाडामा लिनरप्रयोग गर्न अनुमतिदिइने छैन।
- ज) यस विकास केन्द्र भित्रको पुरानाबस्तिमाअवस्थितभवनभत्काएर नयाँभवनपुनर्निर्माण गर्दा न्यूनतम प्लट क्षेत्र नपुगेमा आवासीयप्रयोग मात्र गर्न दिइनेछ।

वार्ड नम्बर ६ मा दोस्रो तहको वकास केन्द्र(मनोरञ्जन र खेलकुद क्षेत्र)								
भवन प्रयोग/ एकै प्रकारको भवन प्रयोग	न्यूनतम प्लट क्षेत्र (वर्गमीटर)		ग्राउन्ड कभरेज (%)		भवनको उचाइ (मि) २०३०	सेटव्याक (मि)		
	२०३०	२०५०	२०३ ०	२०५ ०		अगा डि	पक्षह रू	पछा डि
इनडोर खेल परिसर	५४१९ (१६ कट्टा)	५४१९ (१६ कट्टा)	३५ %	३५%	१२ मि (२ तल्ला)	१५	६	६
फिटनेस केन्द्र	६७८ (२ कट्टा)	६७८ (२ कट्टा)	५० %	४५%	१२ मि (२ तल्ला)	६.५	४.५	३.५
फुटसल	२०३१ (६ कट्टा)	२०३१ (६ कट्टा)	५० %	४५%	१२ मि (२ तल्ला)	७.५	५.५	४.५
	1016	1185 (3.5)	४०	४०%	१५.५	८	५	४.५

	(३ कठा)	कठा)	%		मि (४तल्ला)			
वाणिज्य र कार्यालयहरू	५०८ (१.५कठा)	५४२ (१.६कठा)	६० %	६०%	१५.५ मि (४तल्ला)	६	४.५	३.५
प्रयोगशाला / किलनिक	२०३२ (६कठा)	२२०१ (६.५कठा)	३५ %	३०%	१५.५ मि (४तल्ला)	७.२	४.५	४.५
स्टुडियो अपार्टमेन्ट	३३९ (१कठा)	३७३ (१.१कठा)	५० %	४५%	१५.५ मि (४तल्ला)	३	२	२
आवासीय मध्यम) (घनत्व	१९२ (११.३धुर)	१९२ (११.३धु र)	६० %	६०%	१५.५ मि (४तल्ला)	३	२	२

नोटहरू :

- (क) यस क्षेत्रमामनोरञ्जन र खेलकुद सम्बन्धीगतिविधिहरुकालागिदुवै वर्ष (२०३० २०५०) न्यूनतम भू-भाग क्षेत्र र अधिकतमजग्गा कभरेज समान राखिएको छ। आवासीयउपयोगकालागमात्र, २०३० सालको तुलनामा २०५० वर्षको लागिअधिकतमजमिन कभरेजको साथनयूनतम भू-खण्डको आकार उच्च राखिएको छ।
- (ख) नगरपालिकाले जोखिमको प्रकृतिअनुसार जोखिमयुक्त क्षेत्रमाभवननिर्माणका लागिथपव्यवस्था गर्न सक्नेछ।

दोश्रो तहको विकास केन्द्र (शैक्षिक र स्वास्थ्य सुविधा केन्द्र)								
भवन प्रयोग/ एकै प्रकारको भवन प्रयोग	न्यूनतम प्लट क्षेत्र (वर्गमीटर)		ग्राउन्ड कभरेज (%)		भवनको उचाइ (मि)	सेटब्याक (मि)		
	२०३०	२०५०	२०३०	२०५०		अगाडि	पक्षह रु	पछाडि
सरकारी संस्थाहरू	११८५ (३.५ कठा)	१४९० (४.४ कठा)	५०%	४५%	१५.५ मि (१+४+३. ५*३ =१५.५ मि)	८	५	४.५

दोशो तहको विकास केन्द्र (शैक्षिक र स्वास्थ्य सुविधा केन्द्र)								
भवन प्रयोग/ एके प्रकारको भवन प्रयोग	न्यूनतम प्लट क्षेत्र (वर्गमीटर)		ग्राउन्ड कभरेज (%)		भवनको उचाइ (मि)	सेटब्याक (मि)		
	२०३०	२०५०	२०३०	२०५०		अगाडि	पक्षह रु	पछाडि
					(४ तल्ला)			
वाणिज्य र कार्यालयहरू	१०१६ (३ कट्टा)	११८५ (३.५ कट्टा)	४०%	३५%	१५.५ मि (४ तल्ला)	८	५	४.५
प्रयोगशाला / क्लिनिक	५०८ (१.५ कट्टा)	५४२ (१.६ कट्टा)	६०%	६०%	१५.५ मि (४ तल्ला)	६	४.५	३.५
कलेजहरू	४३७२ ४ (११ कट्टा)	४४०२ (१३ कट्टा)	४०%	४०%	१५.५ मि (४ तल्ला)	१०	७.५	७.५
पोलिटेक्निक र व्यावसायिक तालिम केन्द्र	४३७२ ४ (११ कट्टा)	४४०२ (१३ कट्टा)	४०%	४०%	१५.५ मि (४ तल्ला)	१०	७.५	७.५
सुरक्षा (प्रहरी विट) र विपद् व्यवस्थापन केन्द्र	४३७२ ४ (११ कट्टा)	४४०२ (१३ कट्टा)	४०%	४०%	१५.५ मि (४ तल्ला)	१०	७.५	७.५
स्टुडियो अपार्टमेन्ट	२०३२ (६ कट्टा)	२२०१ (६.५ कट्टा)	३५%	३०%	१५.५ मि (४ तल्ला)	७.५	४.५	४.५
आवासीय (मध्यम घनत्व)	३३९ (१ कट्टा)	३७३ (१.१ कट्टा)	५०%	४५%	१५.५ मि (४ तल्ला)	३	२	२
आवासीय भवन	१९२ (११.३ धुर)	१९२ (११.३ धुर)	६०%	६०%	१५.५ मि (४ तल्ला)	३	२	२

नोट :

- क) सन् २०३० सम्मको विकास केन्द्रमाबनिने प्रायजसो भवनहरूको न्युनतम क्षेत्रफलकम तर ग्राउण्ड कभरेज बढी राखेको छ, उस्तै प्रकारका भवनहरूलाई सन् २०५० सम्ममाविकास हुने क्षेत्रमा।

- ख) नेपालको राष्ट्रिय भवन संहितामाउलिलिखितअग्लो राइज कन्स्ट्रक्शनका सबै आवश्यकता पूरा भएमानगरपालिकाले यस क्षेत्रमा २९.५ मिटर (८ तला) सम्मको भवननिर्माण गर्न अनुमतिदिन सक्छ। तर, प्लट जोखिम प्रवण क्षेत्रको उच्च जोखिममा परेको खण्डमा त्यस्तो निर्माणलाई अनुमतिदिइने छैन।
- ग) यो क्षेत्र 'मिश्रित प्रयोग' क्षेत्र भएकाले 'संस्थागत क्षेत्र' मा उल्लिखितप्रावधानअनुसार विभन्नप्रकारको भवननिर्माणलाई अनुमतिदिनेछ। यद्यपि, नगरपालिकाले स्वास्थ्य र सुरक्षाको लागि साइटको अवस्थाअनुसार आवश्यकभएमाअतिरिक्तप्रावधानहरु लगाउन सक्छ।
- घ) यस क्षेत्रमावधशाला, काठ मिल, इँटा ढुङ्गा कारखाना, पोल्ट्री फार्म हाउस लगायतकावालावरणीय तथा स्वास्थ्यमा जोखिम गर्ने भवननिर्माण गर्न अनुमतिदिइने छैन।
- ड) उच्चजोखिमयुक्त क्षेत्रमा, साइट अवस्थाअनुसार अतिरिक्तप्रावधान राख्दै २ तलासम्मको आवासीय र खद्रापसलहरु मर्त्रनिर्मात गर्न अनुमतिदिइनेछ। यद्यपि, जोखिम परिमार्जन पछि (जस्तै बाढी क्षेत्र), अन्यभवनहरु पनि यस क्षेत्रमालागु हुने प्रावधानहरु अनुसार निर्माण गर्न अनुमतिदिनेछन्।
- च) नगरपालिकाले जोखिमको प्रकृतिअनुसार जोखिमयुक्त क्षेत्रमाभवननिर्माणका लागिथपप्रावधानहरु राख्न सक्नेछ।
- छ) कमितमा एक छेउमा पछाडि सेट गर्न आवश्यकनहुन सक्छ, यदित्यहाँकुनै ढोका र भ्यालहरू नराख्ने भए सेटब्याक छाउन आवश्यकहुँदैन। पडित्तभवनहरूको मामलामा, दुवै पक्षमा साइड सेटब्याकहरू आवश्यक पर्दैन।
- ज) केही सडकहरूमा भवननिर्माण गर्दा (नगरपालिकाले परिभाषित गरेको) सडकसँग मिलाइएको समान फन्ट सेटब्याक पालना गर्नुपर्ने हुन सक्छ, र उक्त सेटब्याक क्षेत्र निजी स्वामित्वभएपनि सार्वजनिकप्रयोगकालागिअनुमतिदिन सकिनेछ।
- झ) पार्किङ, उपयोगिताहरू र सामनपुर्वाधारहरूको लागिजिमिनमुनितल्लाबनाउनअनुमतिदिन सकिन्छ। अवस्थितछेउछाउको भवन बेसमेन्ट विनानिर्माण भएको खण्डमा, संरचनात्मक स्थिरताको लागिअवस्थित छेउछाउको भवनबाट २.५ मिटरको सेटब्याक बनाउनु पर्नेछ। यो कुलभुइँक्षेत्रफलको कमितमा १/१० भागभित्रको न्यूनतम क्षेत्रफल बराबरको भ्यालहरू (उज्यालो र हावा) राख्नुपर्दछ, जसको कमितमाआधाखुला गर्न सकिने हुनुपर्दछ। भ्यालको न्यूनतमउचाइ २.४ मिटर (८' ००") कायम गरिनुपर्दछ।
- ञ) न्यूनतम १९२ वर्गमिटर (११.३ धुर) प्लट क्षेत्रफलभएको व्यक्तिगतनिजीजग्गामा ५ तल्ला (१९ मिटर) सम्मकोशुद्ध आवासीयप्रयोगको अनुमतिदिइने छ। यद्यपि, त्यस्ताआवासीयभवनहरूलाई विद्यालय, नर्सिङ होम, व्यावसायिक र कार्यालयप्रयोजनहरू जस्ता अन्यप्रयोगकालागि भाडामा लिनरप्रयोग गर्न अनुमतिदिइने छैन।
- ट) यस विकास केन्द्र भित्रको पुरानाबस्तिमाअवस्थितभवनभत्काएर नयाँभवनपुनर्निर्माण गर्दा न्यूनतम प्लट क्षेत्र नपुगेमा आवासीयप्रयोग मात्र गर्न दिइनेछ।

वडा नम्बर ४ (पत्रेनी र आमपानी) मा तेसो तहकोविकास केन्द्र (आवासीय विकास क्षेत्र)

भवन प्रयोग/ एकै प्रकारको भवन प्रयोग	न्यूनतम प्लट क्षेत्र (वर्गमीटर)		ग्राउन्ड कभरेज (%)		भवनको उचाइ (मि)	सेटब्याक (मि)		
	२०३०	२०५०	२०३०	२०५०		अगाडि	पक्षहरू	पछाडि
कार्यालय (वडा	३३९	३३९	४०%	३५%	१.२ मि	२.५	१.५	१.५

वडा नम्बर ४ (पत्रेनी र आमपानी) मा तेसो तहकोविकास केन्द्र (आवासीय विकास क्षेत्र)								
भवन प्रयोग/ एकै प्रकारको भवन प्रयोग	न्यूनतम प्लट क्षेत्र (वर्गमीटर)		ग्राउन्ड कभरेज (%)		भवनको उचाइ (मि)	सेटब्याक (मि)		
	२०३०	२०५०	२०३०	२०५०		अगाडि	पक्षहरू	पछाडि
तह)	(१ कट्टा)	(१ कट्टा)			(१+४+ २*३.५) (३ तल्ला)			
स्थानीय खुद्रा पसलहरू	२५४ (१५धुर)	२५४ (१५धुर)	५०%	४५%	१२ मि (३ तल्ला)	२.०	१.५	१.५
स्वास्थ्य केन्द्र/पोस्ट	६७८ (२ कट्टा)	६७८ (२ कट्टा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	२.५	२	२
डे केयर सेन्टर	५०८ (१.५ कट्टा)	५०८ (१.५ कट्टा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	३	२	२
प्राथमिक विद्यालय	८४७ (२.५ कट्टा)	८४७ (२.५ कट्टा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	५	२.५	२.५
शिशु विद्यालय	५०८ (१.५ कट्टा)	५०८ (१.५ कट्टा)	३५%	३०%	१२ मि (३ तल्ला)	५	२.५	२.५
संगीत, नृत्य र नाटक केन्द्र	१०१६ (३ कट्टा)	१०१६ (३ कट्टा)	३५%	३०%	१२ मि (३ तल्ला)	५	२.५	२.५
होम स्टे	३३९ (१ कट्टा)	३३९ (१ कट्टा)	५०%	४५%	१२ मि (३ तल्ला)	२.५	१.५	१.५
आवासीय भवन	१९२ (११.३ धुर)	१९२ (११.३ धुर)	६०%	६०%	१२ मि (३ तल्ला)	२.५	१.५	१.५

नोट :

- क) दुबै वर्ष (२०३० र २०५०) को लागीन्युनतम प्लट क्षेत्रको आवश्यकता समान राखिएको छ । यस क्षेत्रकाविभिन्नगतिविधिहरूकालागि २०५० को लागि २०३० को प्रावधानको तुलनामा ग्राउन्ड कभरेज मात्रथोरै घटाइएको छ ।
- ख) नगरपालिकाले जोखिमको प्रकृतिअनुसार जोखिमयुक्त क्षेत्रमाभवननिर्माणका लागिथपप्रावधान गर्न सक्नेछ।
- ग) आवश्यक परेमा नगरपालिकाले यस तृतीयतहमाउल्लेखतिबाहेक उच्च स्तरको स्वास्थ्य र शिक्षा सुविधाका साथै अन्य सेवाहरु उपलब्ध गराउन सक्नेछ । यद्यपि, यस्तो निर्माणले बासिन्दाहरूलाई बाधा पुऱ्याउने छैन र पूवाएंद्यार क्षमतामा उल्टो असर गर्नु हुँदैन । अन्यप्रावधानहरु उच्च स्तरको सुविधाअनुसार हुनेछन् तर अधिकतभवनउचाइ यस क्षेत्रको प्रावधानअनुसार हनेछ ।
- घ) उच्चजोखिमयुक्त क्षेत्रमा, साइट अवस्थाअनुसार अतिरिक्तप्रावधान राख्दै २ तलासम्मको आवासीय र खद्रापसलहरु मन्त्रनिर्मात गर्न अनुमतिदिइनेछ । यद्यपि, जोखिम परिमार्जन पछि (जस्तै बाढी क्षेत्र), अन्यभवनहरु पनि यस क्षेत्रमालागु हुने प्रावधानहरु अनुसार निर्माण गर्न अनुमतिदिइनेछन् ।
- ड) त्यसतर्फ (ढोका र भूयाल) खोल्ने ठाउँ नभएको खण्डमा कम्तिमा एक पक्षमा साइड व्याकआवश्यकनहुन सक्छ। पडिक्तनिर्माणको अवस्थामा सडकको दुबै छेउमा सेटब्याक (अर्को भवनहरूको छेउमा) आवश्यक पर्दैना।

बडा नम्बर ४ (बुढीटोला र बगडीगाडा) मा तेस्रो तहकोविकास केन्द्र (पर्यावरण संस्कृति र पर्यटन प्रवर्द्धन क्षेत्र)

भवन प्रयोग/ एकै प्रकारको भवन प्रयोग	न्यूनतम प्लट क्षेत्र (वर्गमीटर)		ग्राउन्ड कभरेज (%)		भवनको उचाइ (मि)	सेटब्याक (मि)		
	२०३०	२०५०	२०३०	२०५०		अगाडि	पक्षहरू	पछाडि
होम स्टे	३३९ (१ कट्टा)	३३९ (१ कट्टा)	५०%	४५%	१२ मि (१+४+२ *३.५) (३ तल्ला)	२.५	१.५	१.५
मोटेल / रिसोर्ट	४०६३ (०.६ बिघा)	४०६३ (०.६ बिघा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	९.०	६.५	६.५
होटल (गैर तारा)	१०१५ (३ कट्टा)	१०१५ (३ कट्टा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	५.५	३.५	३.०
धर्मशाला / आश्रम	८४६ (२.५ कट्टा)	८४६ (२.५ कट्टा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	५.५	३.५	३.०
होस्टल/गेस्ट हाउस	६७८ (२ कट्टा)	६७८ (२ कट्टा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	३.५	२	२
इको रिसोर्ट	१०,१५ ९(१.५ बिघा)	१०,१५ ९(१.५ बिघा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	९	६.५	५.५

वडा नम्बर ४ (बुढीटोला र बगडीगाडा) मा तेस्रो तहकोविकास केन्द्र (पर्यावरण संस्कृति र पर्यटन प्रवर्द्धन क्षेत्र)

भवन प्रयोग/ एकै प्रकारको भवन प्रयोग	न्यूनतम प्लट क्षेत्र (वर्गमीटर)		ग्राउन्ड कभरेज (%)		भवनको उचाइ (मि)	सेटब्याक (मि)		
	२०३०	२०५०	२०३०	२०५०		अगाडि	पक्षहरू	पछाडि
सामाजिक- सांस्कृतिक गतिविधिहरू जस्तै संगीत, नृत्य र नाटक केन्द्र/मध्यस्थ ता र आध्यात्मिक केन्द्र आदि।	१३५४ (४ कट्टा)	१३५४ (४ कट्टा)	३०%	२५%	१२ मि (३ तल्ला)	५	२.५	२.५
घरेलु उद्योग	६७८ (२ कट्टा)	६७८ (२ कट्टा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	५.५	३.५	३.०
कार्यालय (वडा तह)	३३९ (१ कट्टा)	३३९ (१ कट्टा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	२.५	१.५	१.५
स्थानीय खुद्रा पसलहरू	२५४ (१५ धुर)	२५४ (१५ धुर)	५०%	४५%	१२ मि (३ तल्ला)	२.०	१.५	१.५
स्वास्थ्य केन्द्र/पोस्ट	६७८ (२ कट्टा)	६७८ (२ कट्टा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	२.५	२.०	२.०
डे केयर सेन्टर	५०८ (१.५ कट्टा)	५०८ (१.५ कट्टा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	३.०	२.०	२.०
प्राथमिक विद्यालय	८४७ (२.५ कट्टा)	८४७ (२.५ कट्टा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	५	२.५	२.५
शिशु विद्यालय	५०८ (१.५ कट्टा)	५०८ (१.५ कट्टा)	३५%	३०%	१२ मि (३ तल्ला)	५	२.५	२.५
आवासीय भवन	१९२ (११.३ धुर)	१९२ (११.३ धुर)	६०%	६०%	१२ मि (३ तल्ला)	२.५	१.५	१.५

नोट :

- क) दुबै वर्ष (२०३० र २०५०) को लागीन्युनतम प्लट क्षेत्रको आवश्यकता समान राखिएको छ । यस क्षेत्रकाविभिन्नगतिविधिहरूकालागि २०५० को लागि २०३० को प्रावधानको तुलनामा ग्राउन्ड कभरेज मात्रथोरै घटाइएको छ ।
- ख) नगरपालिकाले जोखिमको प्रकृतिअनुसार जोखिमयुक्त क्षेत्रमाभवननिर्माणका लागिथप्रावधान गर्न सक्नेछ।
- ग) त्यसतर्फ (ढोका र भ्रयाल) खोल्ने ठाउँ नभएको खण्डमा कम्तिमा एक पक्षमा साइड व्याकआवश्यकनहुन सक्छ। पडिक्तनिर्माणको अवस्थामा सडकको दुबै छेउमा सेटब्याक (अर्को भवनहरूको छेउमा) आवश्यक पर्दैन।
- घ) आवश्यक परेमा नगरपालिकाले यस तृतीयतहमाउल्लेखतिवाहेक उच्च स्तरको स्वास्थ्य र शिक्षा सुविधाका साथै अन्य सेवाहरु उपलब्ध गराउन सक्नेछ। यद्यपि, यस्तो निर्माणले बासिन्दाहरूलाई बाधा पुऱ्याउने छैन र पूऱ्याएँधार क्षमतामा उल्टो असर गर्नु हुँदैन। अन्यप्रावधानहरु उच्च स्तरको सुविधाअनुसार हुनेछन् तर अधिकतभवनउचाइ यस क्षेत्रको प्रावधानअनुसार हनेछ।
- ङ) उच्चजोखिमयुक्त क्षेत्रमा, साइट अवस्थाअनुसार अतिरिक्तप्रावधान राख्दै २ तलासम्मको आवासीय र खद्रापसलहरु मत्रनिर्मात गर्न अनुमतिदिइनेछ। यद्यपि, जोखिम परिमार्जन पछि (जस्तै बाढी क्षेत्र), अन्यभवनहरु पनि यस क्षेत्रमालागु हुने प्रावधानहरु अनुसार निर्माण गर्न अनुमतिदिनेछन्।

वडा नम्बर १२ (सिम) मा तेस्रो तहकोविकास केन्द्र (सम्पदा र पारिस्थितिक पर्यटन प्रवर्द्धन क्षेत्र)								
भवन प्रयोग/ एकै प्रकारको भवन प्रयोग	न्यूनतम प्लट क्षेत्र (वर्गमीटर)		ग्राउन्ड कभरेज (%)		भवनको उचाइ (मि)	सेटब्याक (मि)		
	२०३०	२०५०	२०३०	२०५०		अगाडि	पक्षहरू	पछाडि
होम स्टे	३३९ (१ कष्टा)	३३९ (१ कष्टा)	५०%	४५%	१२ मि (१+४+२ *३.५) (३ तल्ला)	२.५	१.५	१.५
मोटेल / रिसोर्ट	४०६३ (०.६ विघा)	४०६३ (०.६ विघा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	९.०	६.५	६.५
होटल (गैर तारा)	१०१५ (३ कष्टा)	१०१५ (३ कष्टा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	५.५	३.५	३.०
धर्मशाला / आश्रम	८४६ (२.५ कष्टा)	८४६ (२.५ कष्टा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	५.५	३.५	३.०
होस्टल/गेस्ट हाउस	६७८ (२ कष्टा)	६७८ (२ कष्टा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	३.५	२	२
इको रिसोर्ट	१०,१५ ९(१.५ विघा)	१०,१५ ९(१.५ विघा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	९	६.५	५.५

वडा नम्बर १२ (सिम) मा तेस्रो तहकोविकास केन्द्र (सम्पदा र पारिस्थितिक पर्यटन प्रबद्धन क्षेत्र)								
भवन प्रयोग/ एकै प्रकारको भवन प्रयोग	न्यूनतम प्लट क्षेत्र (वर्गमीटर)		ग्राउन्ड कभरेज (%)		भवनको उचाइ (मि)	सेटब्याक (मि)		
	२०३०	२०५०	२०३०	२०५०		अगाडि	पक्षहरू	पछाडि
सामाजिक- सांस्कृतिक गतिविधिहरू जस्तै संगीत, नृत्य र नाटक केन्द्र/मध्यस्थ ता र आध्यात्मिक केन्द्र आदि।	१३५४ (४ कट्टा)	१३५४ (४ कट्टा)	३०%	२५%	१२ मि (३ तल्ला)	५	२.५	२.५
घरेलु उद्योग	६७८ (२ कट्टा)	६७८ (२ कट्टा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	५.५	३.५	३.०
कार्यालय (वडा तह)	३३९ (१ कट्टा)	३३९ (१ कट्टा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	२.५	१.५	१.५
स्थानीय खुद्रा पसलहरू	२५४ (१५ धुर)	२५४ (१५ धुर)	५०%	४५%	१२ मि (३ तल्ला)	२.०	१.५	१.५
स्वास्थ्य केन्द्र/पोस्ट	६७८ (२ कट्टा)	६७८ (२ कट्टा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	२.५	२.०	२.०
डे केयर सेन्टर	५०८ (१.५ कट्टा)	५०८ (१.५ कट्टा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	३.०	२.०	२.०
प्राथमिक विद्यालय	८४७ (२.५ कट्टा)	८४७ (२.५ कट्टा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	५	२.५	२.५
शिशु विद्यालय	५०८ (१.५ कट्टा)	५०८ (१.५ कट्टा)	३५%	३०%	१२ मि (३ तल्ला)	५	२.५	२.५
आवासीय भवन	१९२ (११.३ धुर)	१९२ (११.३ धुर)	६०%	६०%	१२ मि (३ तल्ला)	२.५	१.५	१.५

नोट :

- क) दुबै वर्ष (२०३० र २०५०) को लागीन्युनतम प्लट क्षेत्रको आवश्यकता समान राखिएको छ । यस क्षेत्रकाविभिन्नगतिविधिहरूकालागि २०५० को लागि २०३० को प्रावधानको तुलनामा ग्राउन्ड कभरेज मात्रथोरै घटाइएको छ ।
- ख) नगरपालिकाले जोखिमको प्रकृतिअनुसार जोखिमयुक्त क्षेत्रमाभवननिर्माणका लागिथपप्रावधान गर्न सक्नेछ।
- ग) आवश्यक परेमा नगरपालिकाले यस तृतीयतहमाउल्लेखतिबाहेक उच्च स्तरको स्वास्थ्य र शिक्षा सुविधाका साथै अन्य सेवाहरु उपलब्ध गराउन सक्नेछ । यद्यपि, यस्तो निर्माणले बासिन्दाहरूलाई बाधा पुऱ्याउने छैन र पूवाएंद्यार क्षमतामा उल्टो असर गर्नु हुँदैन । अन्यप्रावधानहरु उच्च स्तरको सुविधाअनुसार हुनेछन् तर अधिकतभवनउचाइ यस क्षेत्रको प्रावधानअनुसार हनेछ ।
- घ) उच्चजोखिमयुक्त क्षेत्रमा, साइट अवस्थाअनुसार अतिरिक्तप्रावधान राख्दै २ तलासम्मको आवासीय र खद्रापसलहरु मन्त्रनिर्मात गर्न अनुमतिदिइनेछ । यद्यपि, जोखिम परिमार्जन पछि (जस्तै बाढी क्षेत्र), अन्यभवनहरु पनि यस क्षेत्रमालागु हुने प्रावधानहरु अनुसार निर्माण गर्न अनुमतिदिनेछन् ।
- ङ) त्यसतर्फ (ढोका र भूयाल) खोल्ने ठाउँ नभएको खण्डमा कम्तिमा एक पक्षमा साइड व्याकआवश्यकनहुन सक्छ। पडिक्तनिर्माणको अवस्थामा सडकको दुबै छेउमा सेटब्याक (अर्को भवनहरूको छेउमा) आवश्यक पर्दैना।
- च) नेपाल सरकार पुरात्वविभागद्वार प्रकासितप्राचीन स्मारक संरक्षण ऐन, २०१३ (१५६) बमोजिम ऐतिहारिक सम्पदाहरूको संरक्षण, पुनर्निर्माण र जिणद्वारि गरिनेछ ।

वडा नम्बर ११ (ओलानि, गोडाडा र वीरेन्द्रनगर) मा तेस्रो तहकोविकास केन्द्र (आवासीय विकास क्षेत्र)								
भवन प्रयोग/ एकै प्रकारको भवन प्रयोग	न्यूनतम प्लट क्षेत्र (वर्गमीटर)		ग्राउन्ड कभरेज (%)		भवनको उचाइ (मि)	सेटब्याक (मि)		
	२०३०	२०५०	२०३०	२०५०		अगाडि	पक्षहरू	पछाडि
कार्यालय (वडा तह)	३३९ (१ कट्टा)	३३९ (१ कट्टा)	४०%	३५%	१२ मि (१+४ +२*३. ५) (३ तल्ला)	२.५	१.५	१.५
स्थानीय खुद्रा पसलहरू	२५४ (१५ धुर)	२५४ (१५ धुर)	५०%	४५%	१२ मि (३ तल्ला)	२.०	१.५	१.५
स्वास्थ्य केन्द्र/पोस्ट	६७८ (२ कट्टा)	६७८ (२ कट्टा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	२.५	२	२
डे केयर सेन्टर	५०८ (१.५ कट्टा)	५०८ (१.५ कट्टा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	३	२	२

वडा नम्बर ११ (ओलानि, गोडाडा र वीरेन्द्रनगर) मा तेस्रो तहकोविकास केन्द्र (आवासीय विकास क्षेत्र)								
भवन प्रयोग/ एकै प्रकारको भवन प्रयोग	न्यूनतम प्लट क्षेत्र (वर्गमीटर)		ग्राउन्ड कभरेज (%)		भवनको उचाइ (मि)	सेटब्याक (मि)		
	२०३०	२०५०	२०३०	२०५०		अगाडि	पक्षहरू	पछाडि
प्राथमिक विद्यालय	८४७ (२.५ कट्टा)	८४७ (२.५ कट्टा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	५	२.५	२.५
शिशु विद्यालय	५०८ (१.५ कट्टा)	५०८ (१.५ कट्टा)	३५%	३०%	१२ मि (३ तल्ला)	५	२.५	२.५
संगीत, नृत्य र नाटक केन्द्र	१०१६ (३ कट्टा)	१०१६ (३ कट्टा)	३५%	३०%	१२ मि (३ तल्ला)	५	२.५	२.५
होम स्टे	३३९ (१ कट्टा)	३३९ (१ कट्टा)	५०%	४५%	१२ मि (३ तल्ला)	२.५	१.५	१.५
आवासीय भवन	१९२ (११.३ धुर)	१९२ (११.३ धुर)	६०%	६०%	१२ मि (३ तल्ला)	२.५	१.५	१.५

नोट :

- क) दुबै वर्ष (२०३० र २०५०) को लागीन्युनतम प्लट क्षेत्रको आवश्यकता समान राखिएको छ। यस क्षेत्रकाविभिन्नगतिविधिहरूकालागि २०५० को लागि २०३० को प्रावधानको तुलनामा ग्राउन्ड कभरेज मात्रथारै घटाइएको छ,
- ख) नगरपालिकाले जोखिमको प्रकृतिअनुसार जोखिमयुक्त क्षेत्रमाभवननिर्माणका लागिथपप्रावधान गर्न सक्नेछ।
- ग) त्यसतर्फ (ढोका र भ्याल) खोल्ने ठाउँ नभएको खण्डमा कमितमा एक पक्षमा साइड व्याकआवश्यकनहुन सक्छ। पद्धतिनिर्माणको अवस्थामा सडकको दुबै छेउमा सेटब्याक (अर्को भवनहरूको छेउमा) आवश्यक पर्दैना।
- घ) आवश्यक परेमा नगरपालिकाले यस तृतीयतहमाउल्लेखतिवाहेक उच्च स्तरको स्वास्थ्य र शिक्षा सुविधाका साथै अन्य सेवाहरू उपलब्ध गराउन सक्नेछ। यद्यपि, यस्तो निर्माणले बासिन्दाहरूलाई बाधा पुऱ्याउने छैन र पूवाएधार क्षमतामा उल्टो असर गर्नु हुँदैन। अन्यप्रावधानहरू उच्च स्तरको सुविधाअनुसार हुनेछन् तर अधिकतभवनउचाइ यस क्षेत्रको प्रावधानअनुसार हुनेछ।
- ड) उच्चजोखिमयुक्त क्षेत्रमा, साइट अवस्थाअनुसार अतिरिक्तप्रावधान राख्दै २ तलासम्मको आवासीय र खद्रापसलहरू मन्त्रनिर्मात गर्न अनुमतिदिइनेछ। यद्यपि, जोखिम परिमार्जन पछि (जस्तै बाढी क्षेत्र), अन्यभवनहरू पनि यस क्षेत्रमालागु हुने प्रावधानहरू अनुसार निर्माण गर्न अनुमतिदिनेछन्।

वडा नम्बर ९ (अर्जुनटोला र सेहरी) मा तेस्रो तहकोविकास केन्द्र (सास्कृतिक रपरम्परागत बस्ती क्षेत्र)								
भवन प्रयोग/ एकै प्रकारको भवन प्रयोग	न्यूनतम प्लट क्षेत्र (वर्गमीटर)		ग्राउन्ड कभरेज (%)		भवनको उचाइ (मि)	सेटब्याक (मि)		
	२०३०	२०५०	२०३०	२०५०		अगाडि	पक्षहरू	पछाडि
होम स्टे	३३९ (१ कठा)	३३९ (१ कठा)	५०%	४५%	१२ मि (१+४+२ *३.५) (३ तल्ला)	२.५	१.५	१.५
मोटेल / रिसोर्ट	४,०६३ (०.६ बिघा)	४,०६३ (०.६ बिघा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	१.०	६.५	५.५
होटल (गैर तारा)	१,०१५ (३ कठा)	१,०१५ (३ कठा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	५.५	३.५	३.०
धर्मशाला / आश्रम	८४६ (२.५ कठा)	८४६ (२.५ कठा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	५.५	३.५	३.०
होस्टल/गेस्ट हाउस	६७८ (२ कठा)	६७८ (२ कठा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	३.५	२.०	२.०
इको रिसोर्ट	१०,१५९ (१.५ बिघा)	१०,१५९ (१.५ बिघा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	१.०	६.५	५.५
सामाजिक- सांस्कृतिक गतिविधिहरू जस्तै संगीत, नृत्य र नाटक केन्द्र/मध्यस्थ ता र आध्यात्मिक केन्द्र आदि।	१३५४ (४ कठा)	१३५४ (४ कठा)	३०%	२५%	१२ मि (३ तल्ला)	५.०	२.५	२.५
घरेलु उद्योग	६७८ (२ कठा)	६७८ (२ कठा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	५.५	३.५	३.०
कार्यालय (वडा	३३९	३३९	४०%	३५%	१२ मि	२.५	१.५	१.५

वडा नम्बर ९ (अर्जुनटोला र सेहरी) मा तेस्रो तहकोविकास केन्द्र (सास्कृतिक रपरम्परागत बस्ती क्षेत्र)								
भवन प्रयोग/ एकै प्रकारको भवन प्रयोग	न्यूनतम प्लट क्षेत्र (वर्गमीटर)		ग्राउन्ड कभरेज (%)		भवनको उचाइ (मि)	सेटब्याक (मि)		
	२०३०	२०५०	२०३०	२०५०		अगाडि	पक्षहरू	पछाडि
तह)	(१ कठा)	(१ कठा)			(३ तल्ला)			
स्थानीय खुद्रा पसलहरू	२५४ (१५ धुर)	२५४ (१५ धुर)	५०%	४५%	१२ मि (३ तल्ला)	२.०	१.५	१.५
स्वास्थ्य केन्द्र/पोस्ट	६७८ (२ कठा)	६७८ (२ कठा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	२.५	२.०	२.०
डे केयर सेन्टर	५०८ (१.५ कठा)	५०८ (१.५ कठा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	३.०	२.०	२.०
प्राथमिक विद्यालय	८४७ (२.५ कठा)	८४७ (२.५ कठा)	४०%	३५%	१२ मि (३ तल्ला)	५	२.५	२.५
शिशु विद्यालय	५०८ (१.५ कठा)	५०८ (१.५ कठा)	३५%	३०%	१२ मि (३ तल्ला)	५	२.५	२.५
आवासीय भवन	१९२ (११.३ धुर)	१९२ (११.३ धुर)	६०%	६०%	१२ मि (३ तल्ला)	२.५	१.५	१.५

नोट :

- क) दुबै वर्ष (२०३० र २०५०) को लागीन्युनतम प्लट क्षेत्रको आवश्यकता समान राखिएको छ । यस क्षेत्रकाविभिन्नगतिविधिहरूकालागि २०५० को लागि २०३० को प्रावधानको तुलनामा ग्राउन्ड कभरेज मात्रथोरै घटाइएको छ, ।
- ख) नगरपालिकाले जोखिमको प्रकृतिअनुसार जोखिमयुक्त क्षेत्रमाभवननिर्माणका लागिथपप्रावधान गर्न सक्नेछा
- ग) त्यसतर्फ (ढोका र भूयाल) खोल्ने ठाउँ नभएको खण्डमा कमितमा एक पक्षमा साइड ब्याकआवश्यकनहुन सक्छा पडिक्तनिर्माणको अवस्थामा सडकको दुबै छेउमा सेटब्याक (अर्को भवनहरूको छेउमा) आवश्यक पर्दैन।
- घ) आवश्यक परेमा नगरपालिकाले यस तृतीयतहमाउल्लेखितिवाहेक उच्च स्तरको स्वास्थ्य र शिक्षा सुविधाका साथै अन्य सेवाहरू उपलब्ध गराउन सक्नेछ । यद्यपि, यस्तो निर्माणले बासिन्दाहरूलाई बाधा पुऱ्याउने छैन

र पूवाएँधार क्षमतामा उल्टो असर गर्नु हुँदैन । अन्यप्रावधानहरु उच्च स्तरको सुविधाअनुसार हुनेछन् तर अधिकतभवनउचाइ यस क्षेत्रको प्रावधानअनुसार हनेछ ।

- ड) उच्चजोखिमयुक्त क्षेत्रमा, साइट अवस्थाअनुसार अतिरिक्तप्रावधान राख्दै २ तलासम्मको आवासीय र खद्रापसलहरु मत्रनिर्मात गर्न अनुमतिदिइनेछ । यद्यपि, जोखिम परिमार्जन पछि (जस्तै बाढी क्षेत्र), अन्यभवनहरु पनि यस क्षेत्रमालागु हुने प्रावधानहरु अनुसार निर्माण गर्न अनुमतिदिइनेछन् ।
- च) नेपाल सरकार पुरात्वविभागद्वारा प्रकासितप्राचिन स्मारक संरक्षण ऐन, २०१३ (१९५६) बमोजिम ऐतिहासिक सम्पदाहरुको संरक्षण, पुनर्निर्माण र जीमाद्वार गरिनेछ ।

कृषि संरक्षण र प्रवर्द्धन क्षेत्र								
भवन प्रयोग/ एकै प्रकारको भवन प्रयोग	न्यूनतम प्लट क्षेत्र (वर्गमीटर)		ग्राउन्ड कभरेज (%)		भवनको उचाइ (मि)	सेटब्याक (मि)		
	२०३०	२०५०	२०३०	२०५०		अगाडि	पक्षहरू	पछाडि
फार्म हाउस	४०६४ (१२ कट्टा)	४०६४ (१२ कट्टा)	१५% (पोल्ट्री फार्म)(गाईवस्तु)	१५% (पोल्ट्री फार्म) ५% (गाईवस्तु)	८ मिटर (२ तल्ला)	९.०	६.५	५.५
डेरी फार्म	२०३१ (६कट्टा)	२०३१ (६कट्टा)	२५%	२५%	१२ मिटर (३ तल्ला)	७.५	५.५	४.५
घरेलु उद्योग	६७८ (२ कट्टा)	६७८ (२ कट्टा)	४०%	४०%	१२ मिटर (३तल्ला)	५.५	३.५	३.०
आवासीय	३३९	३३९	४०%	४०%	१२ मिटर	३	२	२
भवन	१ कट्टा)	१ कट्टा)			(३ तल्ला)			

नोट:

- क) आवासीयप्रयोगको लागिआवश्यकन्युनतम भुखंड तोकिएकाविकास केन्द्रहरु भन्दाथोरै बढी छ, किनकियसमा कृषि सम्बन्धीप्रयोगहरु पनिहुनेछन् ।
- ख) प्लट क्षेत्रतोकिएको आकार भन्दा सानो भएपनिआवासीयप्रयोजनकालागिहालको घर भत्काएर नयाँभवनपुन निर्माण गर्न पाइन्छ ।
- ग) कृषि सम्बन्धीप्रयोगकालागि:

- बाउन्ड्री पर्खालिको लागि अधिकतम १.५ मिटर उचाइ भएको फार्म हाउसको लागि आवास र फार्म शेड भवन बीच न्युनतम ६ मिटर को भिन्नता हुनुपर्छ ।
- अन्य सबै प्रयोगको लागि कुखुरा बाहेक, खुल्ला ठाउँमा ३.० मिटर चौडाइको बाटो कम्तिमा ३० मिटर सेट व्याग राख्नु पर्छ ।
- वर्षाको पानी संकलनको लागि फर्म हाउसको भित्री भागमा द्याइकीको मात्रान्युनतम १०० कम हुनुपर्छ ।

प्राकृतिक स्रोत (वन र पानी) संरक्षण क्षेत्र							
भवन प्रयोग	न्यूनतम प्लट क्षेत्र (वर्गमीटर)		ग्राउन्ड कभरेज (%)		भवनको उचाइ (मि)	निर्माण अवरोधहरू (मि)	
	२०३०	२०५०	२०३०	२०५०		अगाडि	पक्षहरू

यस क्षेत्रमा कुनै पनि निर्माण गतिविधिहरूलाई अनुमति छैन । तर, त्यस्ता प्राकृतिक स्रोतहरूको संरक्षण गर्ने उद्देश्यले केही निर्माण गतिविधिहरू नगरपालिकासँग परामर्श गरेर अनुमति दिइन्छ ।

ताल, पोखरी र अन्य प्राकृतिक तत्वहरूलाई सम्भव भएसम्म प्राकृतिक अवस्थामा राखिनुपर्छ । तर, पार्क विकास, सार्वजनिक शौचालय, खानेपानीको व्यवस्था, पहुँच सडक जस्ता केही सुविधाहरू नगरपालिकासँग परामर्श गरी अनुमति दिइनेछ । त्यस्ता संरचनाहरू हल्का खालका, अस्थायी प्रकृतिका, स्थानीय रूपमा उपलब्ध हुनेप्राकृतिक परिवेशमा समावेश भएको हुनुपर्छ ।

सामुदायिक वनमा हुने कुनै पनि गतिविधिमा नगरपालिकासँग परामर्श र समन्वय आवश्यक हुन्छ ।

प्लिन्थ स्तर, बार्दली र छत

प्लिन्थ स्तर प्रावधान

सडकको दुबै छेउमा पडिक्कबद्ध भवनहरूमा, प्लिन्थ स्तर छेउछाउका घरहरूको प्लिन्थ अनुरूप हुनुपर्छ। यद्यपि, यो १ मिभन्दा बढी अग्लो र ३० से मिभन्दा कम हुन सक्दैन। नगरपालिकाले जग्गाको अवस्था अनुसार बाढी प्रवण क्षेत्र र अन्य जोखिमयुक्त भूखंडहरूको लागि प्लिन्थ स्तर निर्धारण गर्न सक्छ।

त्यस्ता प्रावधानहरू चारै तिरबाट अवरोध भएका छुट्टिएका भवनहरू र तहखानेको प्रावधान भएका भवनहरूका लागि भिन्न हुन सक्छन्।

कुनै पनि भर्याडि वा न्याम्प वा कुनै पनि प्रकारको संरचनालाई सडक अधिकार क्षेत्र (ROW)सडक (र फुटपाथ) मा अनुमति पर्नेगरी दिइने छैन।

सार्वजनिक सडक (वा फुटपाथ)बाट प्लिन्थ सम्मको पहुँचको लागि भुई तल्लामा लगातार खुड्किला बनाउन अनुमति दिइने छैन। अगाडिको भागको आधा लम्बाइ मात्र भर्याडिको लागि अनुमति दिइनेछ, र यस्तो लम्बाइ न्यूनतम १ मिटर हुनुपर्छ।

बालकनी प्रक्षेपण

केवल recessed भित्रपट्टिको बार्दलीको मात्र अनुमति दिइनेछ। यस्तो बार्दलीको चौडाइ न्यूनतम १.५ मिटर हुनुपर्छ

यद्यपि, आवासीय भवनहरूका लागि, बाहिरी पर्खालबाट न्यूनतम १मिटर चौडा प्रक्षेपण अनुमति दिइएको छ

प्लिन्थ स्तर प्रावधान

जुन सेटब्याक क्षेत्र भित्रपर्नु पर्दछ। यस्तो बार्दली इयालको अगाडि भागमा मात्र हुनुपर्छ र सम्पूर्ण भवनको अगाडि र छेउको अनुहारलाई ढाक्नु हुँदैन।

कुनै बालकनीलाई छोपेर कोठामा परिणत गर्न दिइने छैन।

बार्दली दोस्रो तल्ला देखि राख्र मात्र अनुमति दिइने छ।

छैत प्रावधान

नगरपालिकाले तोकेका केही महत्वपूर्ण सडकहरूमा र वकास केंद्रहरूमा पानीको ट्याङ्की लगायतका यान्त्रिक उपकरणहरू ढलान छानामुनि लुकाउनु पर्नेछ।

छानाबाट निस्केको पानी सिधै फुटपाथ वा सडक छेउमा सार्वजनिक स्थानमा फाक्न पाइँदैन।

बहु- प्रकोप जोखिम क्षेत्रक्षेत्रहरूमा भवन निर्माण गर्ने व्यवस्था।

प्रकोप क्षेत्र	अनुमति दिइएको र समान प्रकारका भवन	अनुमति छैन भवन प्रकार	कैफियत
उच्च जोखिम क्षेत्र	साइट अवस्था अनुसार अतिरिक्त प्रावधान राख्दै २ तलासम्मको आवासीय र खुद्रा पसलहरू मात्र निर्माण गर्न अनुमति दिइनेछ।	सबै प्रकारका भवनहरू विशेष गरी सामूहिक जमघट हुने ठाउँहरू जस्तै शिक्षा र स्वास्थ्य सुविधाहरू, सभा भवनहरू, धार्मिक संरचना र प्राथमिक, माध्यमिक र तृतीयक तहहरूमा उल्लेख गरिएका अन्य समान प्रकारका भवनहरू।	डुबान क्षेत्र जस्ता केही प्रकोपहरूको परिमार्जन पछि, अन्य भवन निर्माणलाई अनुमति दिइनेछ।
	अवस्थित भवनहरूको प्रबलीकरण।	अवस्थित भवनहरूमा तल्ला थने र तेस्रो रूपमा भवनहरूको विस्तार।	शिक्षा र स्वास्थ्य सुविधाका साथै भीडभाड हुने भवनहरू जस्ता महत्वपूर्ण सुविधाहरू सुरक्षित स्थानमा सारिनेछ।
मध्यम जोखिम क्षेत्र	प्राथमिक, माध्यमिक र तृतीयक तहहरूमा उल्लेख गरिएका सबै प्रकारका भवनहरू (र समान गतिविधिहरू) लाई अनुमति दिइएको छ।	वातावरणीय र स्वास्थ्य हानिकारक जस्ता गतिविधिहरू जस्तै इँटा, सिमेन्ट र दुङ्गा कारखाना, जनावरको हड्डी कारखाना, वधशाला, काठ मिल, कुखुरा फार्म, र अन्य समान प्रकारका भवनहरू।	नगरपालिकाले प्रत्येक भूमिको अवस्था र जोखिमको प्रकारको आधारमा अतिरिक्त प्रावधानहरू थप्न सक्छ।
कम जोखिम क्षेत्र	प्राथमिक, माध्यमिक र तृतीयक तहहरूमा उल्लेख गरिएका सबै प्रकारका भवनहरू (र समान	वातावरणीय र स्वास्थ्य हानिकारक जस्ता गतिविधिहरू जस्तै इँटा, सिमेन्ट र दुङ्गा कारखाना, जनावरको हड्डी कारखाना, वधशाला, काठ मिल,	नगरपालिकाले प्रत्येक भूमिको अवस्था र जोखिमको प्रकारको आधारमा अतिरिक्त

	गतिविधिहरू) लाई अनुमति दिइएको छ।	कुखुरा फार्म, र अन्य समान प्रकारका भवनहरू।	प्रावधानहरू थप्न सक्छ।
--	-------------------------------------	--	------------------------

३.३ वातावरणीय प्रावधानहरू

३.३.१ बिजुली, ठोस फोहोर, सरसफाई, हरियो, पेट्रोल पम्प र ऊर्जा कुशल

संरचना	मापदण्डहरू	मानकहरू	कैफियत
विद्युत प्रशारण लाइन (HTL)	२३०/४००-११०००के.मि.	१.२५ मि	विद्युत नियमन २०५० (१९९३)
	११००० - ३३०००के.मि.	२.० मि	
	> ३३०००के.मि.	२.० मि + ०.३०५ मिप्रत्येक अतिरिक्त ३३,०००के.मि.को लागि	
पेट्रोल पम्प	प्रमुख सडकमा हुनुपर्छ	ROW = २० मिटर वा जिल्ला वा धमनी सडकमा हुनुपर्छ	नेपाल आयल निगमको पेट्रोल पम्प सम्बन्धी उपनियम
	क्षेत्र	१०८० वर्गमि. (३.२ कट्टा)	२०६४ वि
	स्ट्रिट फ्रन्टेज	३०मिटर (न्यूनतम) ६ मि प्रविष्टि र ६ मि अवस्थित छ	
	आवासीय र अन्य प्रयोगहरूको लागि सेटब्याक	आवासीयबाट १०० मिटर, विद्यालय, अस्पताल, पुस्तकालय, सभाघर आदिबाट १५० मिटर; अगाडिको झट्का = २०मिटर, पछाडिको झट्का = ३.५मिटर र साइड सेटब्याक = १२ मिटर, हरियो वृक्षारोपण सिफारिस गरिएको छ	
हाते पम्पहरू	ह्यान्डपम्प सडकबाट पर्यास ढिलो भएको फोहोर पानी निकास प्रणालीबाट टाढा हुनुपर्छ	३ मिटर (न्युनतम ROW को किनाराबाट) ह्यान्डपम्प घरको शौचालयबाट १५ मिटर टाढा हुनुपर्छ र ह्यान्डपम्पको पानी नजिकैको खेतबारीमा निकासी गर्नुपर्छ। सेप्टिक ट्याङ्की इनार, पानी जलाशय (कुवा), आदिबाट कम्तिमा दमिटर परेको हुनुपर्छ।	
	भान्सा र शौचालयको पानी ढल लाइनमा मिसाउनु अघि प्रशोधन गर्नुपर्छ	प्लट भित्र सेप्टिक ट्याङ्की र सोक पिट निर्माण गरिनेछ। न्यूनतम क्षमता ४कम हुनुपर्छ। प्रति दिन न्यूनतम १०,००० लिटर वा सोभन्दा माथिको डिस्चार्ज हुने सबै भवनमा फोहोर पानी रिसाइकल प्रणाली समावेश गरिनेछ। रिसाइकल गरिएको पानी बागवानीमा प्रयोग गर्नुपर्छ।	
	ठोस फोहोर	फोहोरलाई स्रोतमै छुट्याउनुपर्छ। नगरपालिकाले	

संरचना	मापदण्डहरू	मानकहरू	कैफियत
	विसर्जन रेन वाटर हार्वेस्टिङ (औसत १२०० मिलिमिटरभन्दा बढी वर्षा भएका नगरपालिकाहरू)	नकुहिने फोहोर मात्र संकलन गर्न सक्छ । प्रत्येक भवनले ट्याङ्की (२००० लिटर) वा १ कम रिचार्ज पिट वा दुवै बनाउन सक्छ । बाथरुम र भान्धामा कम पानी खपत गर्ने फिक्स्चरहरू प्रयोग गर्नुपर्छ वर्षाको पानी चार्जको लागि बिल्डिङ व्याकहरूमा केही हरियाली फ्लोरहरू हुन सक्छन्	
	सौर्य ऊर्जा	न्यूनतम ०.५ kwh क्षमता राम्रो छ (क) विजुली उत्पादन गर्ने सौर्य प्यानलका लागि फोटोभोलिटिक मोड्युल, माउन्टिङ सिस्टम, केबल, सोलार इन्भर्टर र अन्य विजुलीका सामानहरू जस्ता कम्पोनेन्टहरू भएका रूफटप फोटोभोलिटिक पावर स्टेशनहरू आवासीय वा व्यापारिक भवनहरूको छतमा माउन्ट गरिनेछन्; (ख) रूफटप PV प्रणालीहरू अन्य प्रकारका नवीकरणीय पावर प्लान्टहरू भन्दा छिटो छन्; (ग) तिनीहरू सफा, शान्त र नेत्रहीन छन्।	नगरपालिकाले प्रोत्साहन गर्न सक्छ
		तातो पानी आपूर्ति भएका नयाँ भवनहरू निर्माण गर्दा सहायक सौर्य सहायतायुक्त पानी तताउने प्रणाली हुनुपर्छ:- क) अस्पताल र नर्सिङ होम । ख) होटल, लज, गेस्ट हाउस, ४००० वर्गमिटर क्षेत्रफल भएको सामूहिक आवास । ग) १०० भन्दा बढी विद्यार्थी भएको विद्यालय, कलेज र तालिम केन्द्रहरूको होस्टलहरू । घ) प्लिन्थ क्षेत्र १५० वर्गमीटर भन्दा बढी भएको व्यक्तिगत आवासीय भवनहरू । ड) सामुदायिक केन्द्रहरू, बैंकवेट हलहरू, पार्टी प्यालेसहरू, र समान प्रयोगका लागि भवनहरू ।	
	निष्क्रिय सौर डिजाइन	भवनको लेआउट र यसको भित्री ठाउँहरू र बाहिरी ठाउँहरूसँग जडानहरू सहित निर्माण सामग्री र फिक्स्चर र निर्माण प्रविधिको अनुकूलन र निर्माण प्रविधिले निष्क्रिय सौर्य डिजाइन अवधारणालाई विचार गर्नुपर्छ । (क) भवन निर्माणका लागि औद्योगिक/कृषि उप- उत्पादनहरू, नवीकरणीय स्रोतहरू, कारखानाबाट	

संरचना	मापदण्डहरू	मानकहरू	कैफियत
		<p>निर्मित निर्माण सामग्रीहरू र पुनः प्रयोग गरिएको निर्माण र भत्काउने फोहोर जस्ता कम ऊर्जा खपत गर्ने सामग्रीलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ।</p> <p>(ख) पूरक निर्माण सामग्री (व्युत्पन्न वा प्रशोधित फोहोर) को प्रयोगलाई परम्परागत स्रोतहरूसँग संयोजनमा प्रोत्साहन गरिनेछ जसले स्वास्थ्य र वातावरणीय फाइदाहरूको दायरामा दोहोरो फाइदाहरू प्रदान गर्दछ;</p> <p>(ग) पूर्व-प्याब/पूर्व-जाति र पुनः प्रयोग गरिएका घटकहरू जस्तै:</p> <p>१) प्यानलहरू, खाली स्ल्याबहरू, खाली ब्लकहरू - आदि। - सामग्रीको संरक्षण, कम पानी आवश्यकता;</p> <p>२) फ्लाई ऐश ब्रिक्स, पोर्टल्याण्ड पोजोलाना सिमेन्ट, फ्लाई ऐश कंक्रीट, फस्फोजिप्सम आधारित पर्खाल र छत प्यानल, कण काठ - औद्योगिक/कृषि उप-उत्पादनहरूको पुनः प्रयोग;</p> <p>३) फ्लाई ऐश/एएसी (अटोकलेभड एरेटेड लाइट वेट कंक्रीट) प्यानल/सीएलसी (सेलुलर हल्का वजन कंक्रीट) प्यानलहरू- थर्मल आराम सुनिश्चित गर्दछ (वातानुकूलित आवश्यकतामा उल्लेखनीय कमी);</p> <p>४) बाँस र द्रुत रूपमा बढ्दो वृक्षरोपण काठको प्रयोग - वातावरणीय फाइदाहरू। स्थानीय सामग्रीहरू सामान्यतया प्रचलित भू-जलवायु परिस्थितिका लागि उपयुक्त हुन्छन् र कम यातायात लागत र समयको फाइदा हुन्छ।</p>	
		<p>HVAC को लागि उपकरण ऊर्जा कुशल हुनुपर्छ</p> <p>साझा क्षेत्रमा, LED/ सौर्य बतीहरू उपलब्ध गराइनुपर्छ</p>	
	वृक्षरोपण	<p>(क) न्यूनतम १ रुख प्रत्येक द० वर्ग मिटरको प्रावधान। प्लट आकारको लागि प्लट क्षेत्रफल > 100 वर्ग मिटर। र प्लटको सेटब्याक भित्र रोपियो;</p> <p>(ख) विचाराधीन परिसर भित्र १:३ अनुपातमा काटिएको / प्रत्यारोपण गरिएको रुखको लागि</p>	

संरचना	मापदण्डहरू	मानकहरू	कैफियत
		क्षतिपूर्ति रोपण।	
इटा भट्टाहरू	५,००० वर्गमिटर (५ बिघा) क्षेत्रफल ३३% वृक्षारोपणले ढाकिएको छ।	आवासीय क्षेत्रबाट ३००मिटर टाढा (जनसंख्या १००-१५०वा २०घरहरू), आवासीय क्षेत्रबाट ५००मिटर (>१५०जनसंख्या, >२०घरहरू)।	
	वरपरका बस्तीहरूबाट झट्का	दर्ता भएका अस्पताल, विद्यालय, सार्वजनिक भवन, धार्मिक स्थल वा ज्वलनशील पदार्थहरू भण्डारण गरिएको ठाउँबाट इँटा भट्टाको हवाई दूरी कम्तीमा ५०० मिटर हुनुपर्छ। चिडियाखाना जंगली जस्तै अभयारण्य, ऐतिहासिक स्मारक, संग्रहालय आदि अधिसूचित संवेदनशील क्षेत्रहरूमा १.० किलोमिटरको दायरा भित्र इटा भट्टाहरूलाई अनुमति दिइने छैन। कुनै पनि प्राकृतिक पानीको बहावको बाटो र नदी किनार, ताल, आदिबाट ५००मिटर टाढा।	

३.३.२ विभिन्न स्थानहरूमा ध्वनीको अधिकतम स्वीकार्य स्तर

क्र.स.	भवन प्रयोग	ध्वनी सीमा dB (दिन)	ध्वनी सीमा dB (रात)
१	अस्पताल, निको हुने घर, वृद्धवृद्धा घर, सेनेटोरियम र उच्च शिक्षा संस्थान, सम्मेलन कोठा, सार्वजनिक पुस्तकालय, वातावरणीय वा मनोरञ्जन स्थलको रूपमा प्रयोग हुने कुनै पनि भवन	४५	३५
२	आवासीय भवनहरू	५०	३५
३	केही व्यावसायिक र मनोरञ्जनको साथ मिश्रित आवासीय	५५	४५
४	आवासीय प्लस उद्योग वा साना स्तरको उत्पादन र वाणिज्य	६०	५०
५	औद्योगिक क्षेत्र	७०	६०

नोट: दिन समय: बिहान 6:00 बजे - 10:00 बजे, र रातको समय: 10:00 बजे - 6:00 बजे

३.३.३ पार्किङ आवश्यकताहरू

क्र.स.	भवन प्रकार	कुल निर्माण क्षेत्रको %
निर्माण क्षेत्रको हिसाबले पार्किङको व्यवस्था		
१	मल्टिप्लेक्सहरू	५०

क्र.सं.	भवन प्रकार	कुल निर्माण क्षेत्रको %
२	सूचना प्रविधि सक्षम सेवा कम्प्लेक्स, सपिड मल (४००० वर्ग मिटरभन्दा भारी)	४०
३	व्यापारिक भवन, सिनेमा हल, होटल, कल्याण मण्डप, लज, अफिस, अन्य वाणिज्य भवन, रेस्टुरेन्ट र अगलो भवन/गैरआवासीय वर्गका कम्प्लेक्सहरू	२५
४	कलेजहरू, गोदामहरू, अस्पतालहरू, औद्योगिक भवनहरू, संस्थागत भवनहरू, आवासीय अपार्टमेन्ट कम्प्लेक्सहरू, विद्यालयहरू, शैक्षिक भवनहरू र अन्य भवनहरू	२०

ECS को सर्तमा पार्किङ नम्बर(१०० वर्ग मिटरको लागि क्षेत्र बराबर कार स्पेस (ECS)

१	आवासीय: सामूहिक आवास, गेस्ट हाउस, लजिङ एण्ड बोर्डिङ हाउस, धर्मशाला	२
२	वाणिज्य क्षेत्र: (क) सुविधाजनक किनमेल केन्द्र/स्थानीय किनमेल केन्द्र/स्थानीय स्तरको व्यावसायिक क्षेत्र, सेवा बजार; (ख) सामुदायिक केन्द्र, खुद्रा र वाणिज्य, होटल, सेवा अपार्टमेन्ट, भाडा कम्प्लेक्स, थोक बजार, आदि। (ग) सामाजिक-सांस्कृतिक सुविधाहरू: १. सामुदायिकहल २. सामाजिक-सांस्कृतिकगतिविधिहरूजस्तैसभागार, संगीत, नृत्यरनाटककेन्द्र, मध्यस्थता, आध्यात्मिककेन्द्र, इत्यादि, विज्ञानकेन्द्र, अन्तर्राष्ट्रीयपरम्परागतकेन्द्र; ३. वृद्धाश्रम, शारीरिक, मानसिकरूपमाअपाङ्गताभएका, कामदारमहिला, पुरुषछात्रावास, वयस्कशिक्षाकेन्द्र, अनाथालय, बालकेन्द्र, रात्रिआश्रय, हेरचाहकेन्द्र; ४. अन्तर्राष्ट्रीयखेलकुदघटनाहरूकोलागिखेलसुविधा	(क) २ (ख) ३ (ग) १. २ २. ३ ३. १८. ४. २
३	सार्वजनिक र सामुदायिक: (क) नर्सिङ्होम, अस्पताल (सरकारीअतिरिक्त), सामाजिक, सांस्कृतिकरअन्यसंस्थाहरू, सरकारीरअर्धसरकारीकार्यालयहरू; (ख) स्कूल, कालेज, विश्वविद्यालयरसरकारीअस्पतालहरू	(क) २ (ख) २
४	औद्योगिक: प्रकाश र सेवा उद्योग, समूह उद्योग	२

नोट:

(क) खुला पार्किङको लागि प्रत्येक ECS १८ वर्ग मिटर हुनेछ।

क्र.स.	भवन प्रकार	कुल निर्माण क्षेत्रको %
--------	------------	-------------------------

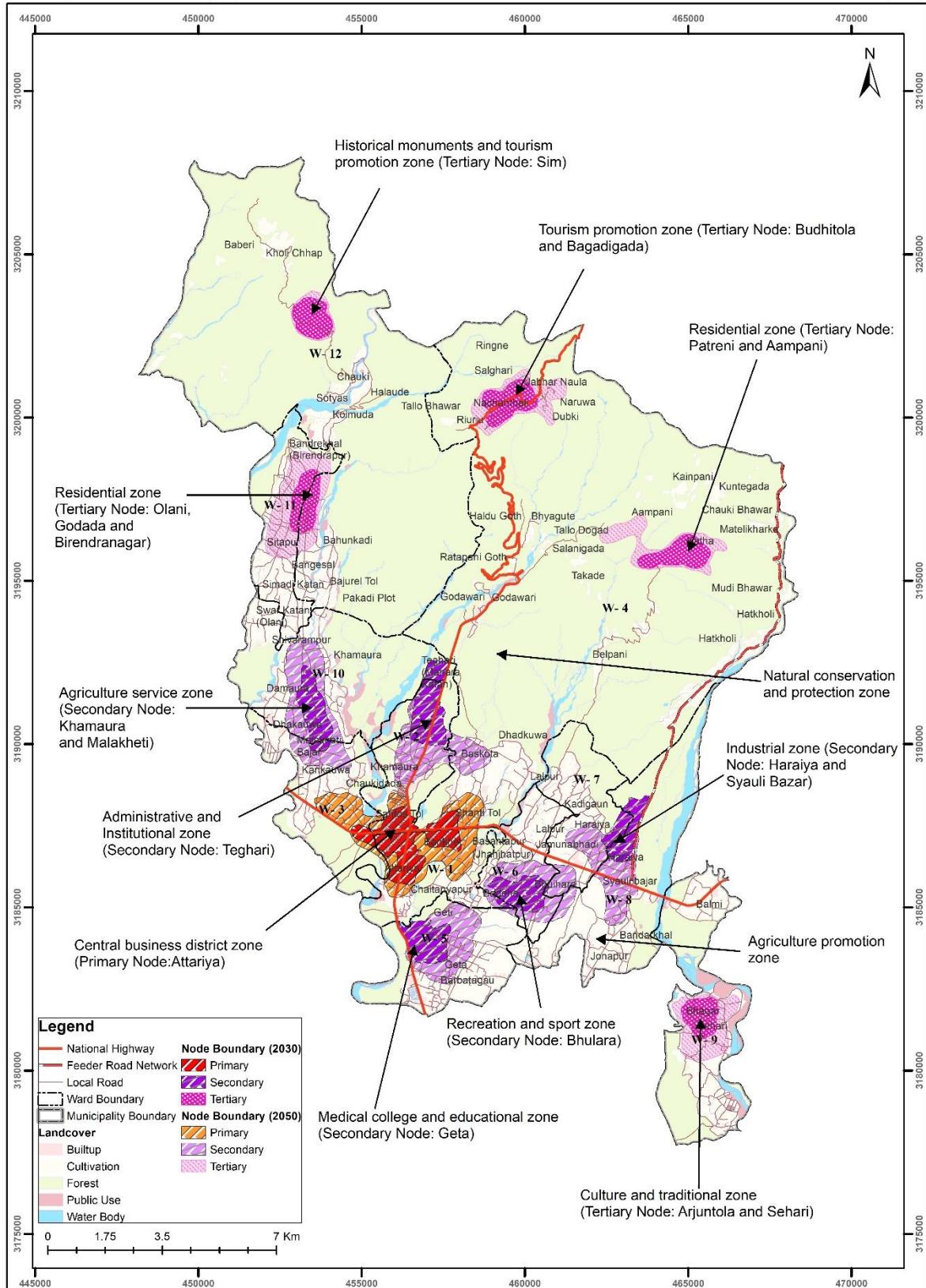
(ख) भुइँ तल्ला कभर पार्किङको लागि, प्रत्येक **ECS** 23वर्ग मिटर हुनेछ।

(ग) बेसमेन्टपार्किङकोलागि, प्रत्येकECS 28वर्गमिटरहुनेछ।

स्रोत: **MOUD**, २०१६

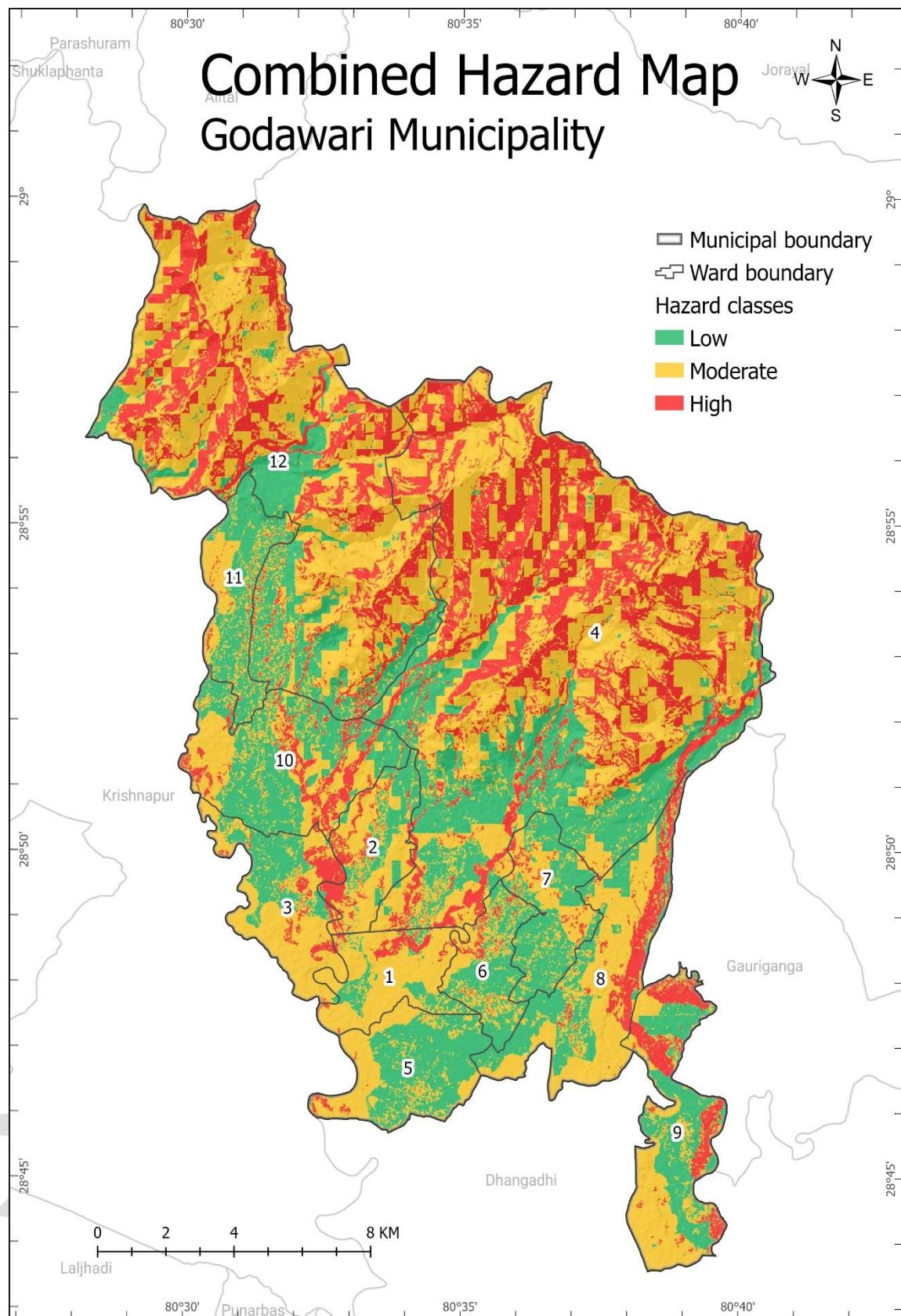
Planning Zones for Building Byelaws

Godawari Municipality

Combined Hazard Map

Godawari Municipality

आज्ञाले,

बसन्त कुमार खन्नी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
मिति : २०७९/०४/०५ गते